



Inhoudelijke eindverantwoording projecten

JAARVERSLAG 2024

STICHTING
Laudio

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL INFO@STICHTINGLAUDIO.NL

POSTADRES: NOORD BUITENSINGEL 101, 5911 EL VENLO



JAARVERSLAG 2024

Inleiding

In deze bewogen tijd wordt vooral gezegd: "We hebben tanks, drones en soldaten nodig". Maar we willen ook helen, lachen en huilen. We willen samen een beleving delen en voelen dat je elkaar begrijpt. Dat blijkt uit reacties op onze projecten in de zorg, onderwijs en cultuur.

2024 is voor Stichting Laudio het jaar van het verder uitbouwen van onze reeds gerealiseerde projecten. Ons bestuur en team vinden het belangrijk dat bestaande, succesvolle projecten niet tijdelijk zijn, maar soms in een andere, nieuwe dimensie worden voortgezet. Waardering van het publiek en de vraag vanuit onze samenleving zijn de drijfveer. De productiekosten van een reprise zijn relatief laag en daarom een extra stimulans om dat project te gaan continueren. Het is sonde als met veel energie, tact en tijd onze gewaarde initiatieven eenmalig zouden zijn. Zeker als daar (nog altijd) behoefte voor blijkt te zijn bij de doelgroepen en projectpartners. Zonder steun van publiek en partners, met in het bijzonder van fondsen, heeft het werk van Stichting Laudio geen enkele zin. In een steeds meer gepolariseerde samenleving hoopt Stichting Laudio met haar samenwerkingsprojecten een tegenwicht te bieden. Waar plaats is voor nuancering, zonder oordeel en met een open vizier. Belangrijk: op een speelse, toegankelijke manier voor een breed publiek.

Projecten als Any1 en Klankkast bewijzen dat Stichting Laudio in staat is om diverse disciplines samen te brengen. Van wetenschap tot theater. Van educatie tot animatie. En om een publiek te bereiken die doorgaans niet direct te maken hebben met cultuur, journalistiek of wetenschap. Wij merken dat onze projecten een publiek trekken die doorgaans niet naar 'het grote toneel' in schouwburgen of high-brow-kunstexposities in musea gaan. Dat merkten we bijvoorbeeld bij de reprise van PerronGeluk in Belgisch Limburg én dit keer ook in Nederland. We brengen cultuur op een hoog, professioneel niveau, maar niet op een podium of grote zaal. Onze projecten vinden plaats dichtbij de mensen door letterlijk in de alledaagse leefomgeving te zijn. We maken mensen nieuwsgierig door verhalen te delen waarin we elkaar ontdekken, herkennen en erkennen. Dat deden we het afgelopen jaar en zetten we voort in 2025.

Met vriendelijke groet,
Bestuur Stichting Laudio

Inhoudsopgave

Pagina	Hoofdstuk	Titel project
3	1	Any1
21	2	Klankkast fysiek
33	3	Klankkast App
38	4	PerronGeluk



1

Any1

Nederland, nationaal bereik
schooljaar januari 2023-december 2024



ANY1

Inhoudelijk eindverantwoording project Any1 23-24, een podcast en interactief beeldverhaal voor onderwijs waarin levensverhalen uit WOII samenkomen, zonder strepen op een landkaart.

*Welke grens bepaalt of je held,
dader of slachtoffer bent?*

Any1

INLEIDING

"Het schooljaar loopt al weer lekker door en ik ben bezig met mijn planning voor het onderwerp WO2. Graag zou ik de les van Any1 weer (zoals vorig schooljaar) willen doen als afsluiting, is dat mogelijk? Na overleg met mijn vakgroepcollega's zouden we graag met elke klas de Any1 les doen. Dat zijn 8 klassen in totaal."

Dit is een fragment uit de mail van geschiedenisdocent Milo Brinkkemper van Vathorstcollege Amersfoort. We zijn trots dat na het eerste schooljaar wederom van ons lespakket Any1 gebruik is gemaakt. Óók door andere scholen. In totaal hebben we 75 aanmeldingen binnen gekregen. Door de reacties van leerlingen, docenten, rectoren en van erfgoedorganisaties mogen we concluderen dat Any1 geslaagd is. Het is gelukt om een nieuwe, aanvullende vorm in het educatieve, artistieke en erfgoed domein te realiseren met sociaal-maatschappelijke waarden. Dat was enkel mogelijk door financiële ondersteuning van fondsen en medewerking op pro Deo basis van velen. Stichting Laudio is trots op het grote draagvlak dat Any1 in relatief korte tijd heeft bereikt én in de nabije toekomst nog gaat bereiken.

"Toen ik in de klas vertelde dat dit oorlogsverhaal uit Any1 waar gebeurd is, reageerden mijn leerlingen met "Oh ja? Hoe weet jij dat?", zegt docent Stephan Hoenselaar van Hugo de Groot college Rotterdam-Zuid. "Met Any1 in de klas beseffen mijn leerlingen het belang van multi-perspectiviteit om een mening te vormen. Jongeren nemen niet meer alles klakkeloos over van de docent. Zij willen zelf nadenken. Dat apprecieer ik. Maar daarvoor is sturing belangrijk: kijk bijvoorbeeld verder dan de eerste hits op Google. Wij gaan naar een andere manier van lesgeven."



VSBfonds,
iedereen doet mee



provincie limburg
gesubsidieerd door de Provincie Limburg



WAT IS ANY1?

Any1 is een podcast met een interactief beeldverhaal waarin verhalen uit WOII vanuit verschillende perspectieven samenkomen. Docenten kunnen kosteloos dit lespakket ontvangen, dat bestaat uit de handleiding plus een presentatiebestand en het Any1-dashboard voor in de klas. Any1 is geen alledaags project terwijl het gaat over een onderwerp dat veel jongeren iedere dag bezighoudt. Hoe kom je in een oorlog terecht? Wanneer ben je 'n held, dader of slachtoffer? Jongeren gaan hierover individueel én met elkaar aan de slag.

Leerlingen komen via een fictief verhaal uit hun eigen belevingswereld (zie synopsis) in aanraking met het levensverhaal van een soldaat uit WOII. De leerlingen zien op hun laptop dezelfde animatie. Maar zonder dat zij het weten, hoort ieder via hun koptelefoon een ander levensverhaal. Ze horen óf een Amerikaanse óf Duitse óf Sovjet soldaat aan het woord. Welke dilemma's had deze soldaat? Was er wel een keuze? Samen ontdekken leerlingen dat *ieder* verhaal balanceert tussen held, dader en slachtoffer. Elke soldaat was iemands zoon, broer, man of vriend. Als je de mens achter het uniform leert kennen, wordt het moeilijker om een oordeel uit te spreken. En dat is precies wat Stichting Laudio met Any1 voor ogen had toen dit programma werd ontwikkeld.

Any1 geeft soldaten uit WO2 een stem, dankzij de verhalen van nabestaanden plus een rijk archief waarmee schrijvers en stemacteurs aan de slag zijn gegaan. Het zijn op waarheid beruste verhalen uit een oorlog die voor de meesten van ons ver weg is: ze komen nu voor het eerst samen. Over alle tijden en culturen heen. Any1 prikkelt je nieuwsgierigheid naar de achtergrond van iemand waar je in eerste instantie jezelf niet in kan herkennen. Leerlingen Britt en Jasmijn zijn enthousiast over Any1: "Omdat je niet de standaard verhalen over helden en daders hoort, maar vanuit verschillende

kanten een soldaat echt leert kennen", zo vertellen zij in Dagblad De Limburger aan nieuwsjournalist Kim Noach. In de klas komen discussies los over oorlog en vrede, van toen en nu. Met opdrachten worden leerlingen gestimuleerd om een eigen mening te vormen, deze in de wereld te plaatsen, te luisteren naar andere visies én misschien je mening te herzien.

In de podcast van Any1 zijn niet alleen de monologen van de soldaten uit het beeldverhaal voor iedereen beschikbaar, maar is ook plaats voor meer informatie. Dat gaat over de soldaat zelf en de oorlogsbegraafplaats in Nederland waar hij is begraven. De podcast biedt nog meer verdieping over het tijdsgewricht én ontmoet je gepassioneerde mensen die de verhalen achter deze oorlogsgraven opsporen en delen.

Deze podcastreeks start met het verhaal van Timo Smeehuijzen, Nederlandse militair uit een vrij recente vredesmissie in Afghanistan. En het verhaal van Laura, zijn zus. Samen met documentairemaker Lubert Priems bezoekt Laura het graf van haar broer op het Nationaal Ereveld Loenen. Zij vertelt over waarom de Amsterdamse Timo naar Afghanistan ging, wat daar gebeurde en hoe zij haar broer iedere dag thuis nog altijd hoort. Ieder uur. Via een piepje. Van een klokje, ooit gekregen van hem. Herkenningspunten voor jongeren in dit verhaal zijn de broer-zus relatie, de Nederlandse identiteit en de volledige vrije keuze van Timo om deel te nemen aan een vredesmissie. Bij een oorlog denken jongeren niet direct aan WOII, maar eerder aan Syrië, Oekraïne en Afghanistan. Dat zijn allemaal redenen waarom we dit verhaal hebben toegevoegd. We starten bij aansluiting zoeken om daarna informatie te geven uit een verder verleden. En het belang daarvan laten inzien: onze huidige vrijheid komt voort uit dat verleden. Daar mag je bij stil staan. Niet enkel op 4 mei. Om te beseffen dat vrijheid niet iets vanzelfsprekends is. Vandaag niet. Morgen niet.

SYNOPSIS

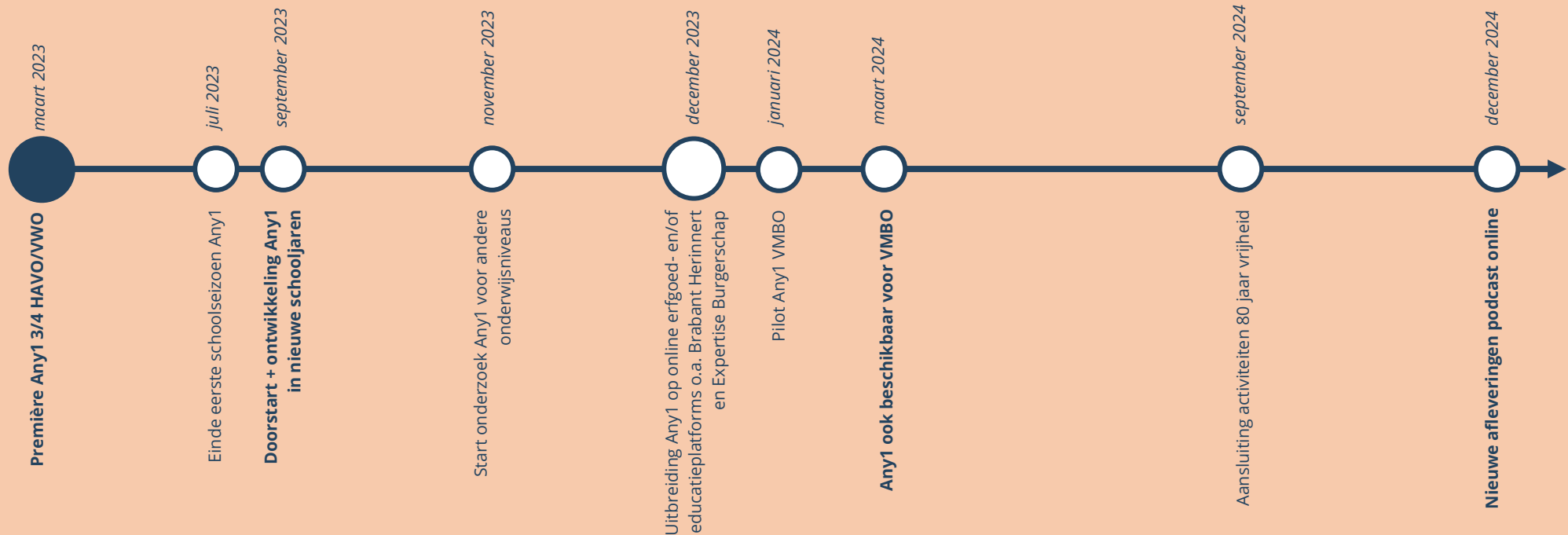
Het schoolplein is van iedereen. Er wordt gekletst, gelachen, gesport, vrienden zoeken elkaar op. Mo zit het liefst in de pauze rustig in een hoekje te tekenen. Met haar koptelefoon op, heerlijk afgesloten van het kabaal om haar heen, tekent ze haar eigen wereld.

Haar muziek staat altijd te hard, daardoor heeft Mo geen idee wat er om haar heen gebeurt. Dat er een ruzie is ontstaan, vlak achter haar, weet ze niet. Ze weet niet eens waar de ruzie over gaat. Totdat het geschreeuw zo hard wordt dat het dwars door de muziek heen komt. Als Mo haar koptelefoon af-zet, ziet ze dat de Lange de pet van Kim heeft afgepakt en boven zijn hoofd houdt. Mo kan niet tegen onrecht, dus ze gaat erop af. In de worsteling om de pet valt Mo en stoot haar hoofd. De Lange is bezorgd, maar Mo zegt dat het wel meevalt, alleen beetje duizelig. Totdat ze plots niet meer de baas is over haar potlood.

Het begint met gekke krullen en lijnen die nergens op lijken. En dan dringt zich ineens een soldaat in haar tekeningen op, die ze niet zelf bedacht heeft. Hij is in een oorlog, ergens, in een andere tijd. Maar welke? Wat heeft Mo nou met een oorlog van doen? Zodra haar potlood het papier raakt, is hij er weer. Alsof hij gezien wil worden. Zijn verhaal kwijt wil

NIEUWE DIMENSIES

Any1 ging in maart 2023 in première. De feedback die we kregen na dit schooljaar 2022-2023 hebben we mee genomen in het schooljaar 23-24 tot het huidige schooljaar. Dankzij het vertrouwen die we hebben gekregen van o.a. Cultuurfonds en Vfonds is het gelukt om verbeterpunten aan te brengen. Er is daardoor o.a. een uitbreiding aan onderwijsniveaus onderzocht en gerealiseerd plus nieuwe afleveringen gemaakt van de Any1 podcast.



Waarom uitbreiding onderwijsniveaus?

Any1 is oorspronkelijk voor geschiedenisonderwijs voor 3/4 HAVO/VWO gemaakt. Scholen en projectpartners wilden graag dat ook jongeren van een ander onderwijsniveau dit lespakket konden krijgen. Dat is gelukt voor het onderwijsniveau vmbo(-tl). Tijdens de pilots met docenten en leerlingen ondervonden dat we aan het Any1-beeldverhaal en podcast niets hoefden te veranderen. Om het onderwijsniveau te overbruggen moesten eerder de vorm van de opdrachten worden aangepast: minder schrijven, meer ruimte voor dialoog in de klas. De toneelteksten (monologen) zijn oorspronkelijk geschreven voor een volwassen publiek. Dat wat jongeren niet begrepen (door een te poëtische tekst) was aanleiding om klassikaal in gesprek te gaan. Wat de ene leerling niet snapte, werd door de ander uitgelegd waar het verhaal over ging. Opvallend vonden wij dat de gesprekken in de VMBO-klassen intenser (maar zeker niet minder boeiend) waren in vergelijking met HAVO/VWO.

Er is uiteraard genoeg vrijheid, ruimte voor docenten om een Any1-les aan te passen naar eigen behoefte.

Waarom uitbreiding podcast?

Any1 gaat over het belang van multiperspectiviteit. Dan is het aanbieden van meerdere waargebeurde verhalen wenselijk. We bieden dus i.p.v. één Duitse soldaat nu meer verhalen aan vanuit dit perspectief. Ook is het verhaal gerelateerd aan de Amerikaanse, Sovjet Unie en Nederlandse zijde verbreedt. Deze verdieping bestaat uit nieuw en bestaand audiomateriaal uit onze eerdere projecten. Daardoor zijn productie-kosten relatief laag en hebben we bestaand werk een nieuwe dimensie kunnen geven die het verdient.



" Ik weet nog dat mijn stiefvader na de oorlog alle Duitsers Moffen noemden en Amerikanen helden. In mijn jeugd was alles zwart-wit. Als een oorlog langer geleden is, komen persoonlijke en verschillende verhalen uit die tijd. Any1 biedt deze diversiteit. Dat kan na 80 jaar. Zeker in deze bewogen tijd vind ik nuances belangrijk voor mijn leerlingen"

Docent Ilja van Bilsem van Montessori College (VMBO) Arnhem

VORM

De ingang van het project is een kunstzinnige; door fictie (het beeldverhaal over Mo) te verbinden met historie (de waargebeurde verhalen van de soldaten). Door het een animator te laten verbeelden, wordt een nieuwe wereld gecreëerd. De leerlingen stappen eerst in een fantasiewereld met herkenning en erkenning, waardoor ze toegankelijker zijn voor historische kennis en andere inzichten. De leerlingen ervaren wat kunst kan doen, waardoor lesmateriaal laagdrempelig, interessant en fascinerend wordt.

Met de animatie van Sophie Olga de Jong is het gelukt om de jongeren vanaf het eerste moment mee te nemen in het verhaal. Haar poëtische stijl biedt een tegenwicht op de heftige verhalen van de soldaten. Haar animatie is zoals de audio-vormgeving: gestileerd zonder herkenbaarheid te verliezen. In haar illustraties is ruimte voor eigen interpretatie zoals in de persoonlijke verhalen zonder oordeel. De audio is, ook dus bij het beeldverhaal, leidend. Dit is de inhoud waaruit we vertrokken zijn. Als het beeld ontbreekt of niet volledig is ingevuld (zoals bij de animaties van Sophie), sporen we direct onze hersenen aan om zelf beelden te bedenken. Daardoor is publiek (leerlingen) automatisch actief bij het onderwerp betrokken.

We kiezen steeds voor een abstractere weergave van de werkelijkheid tegenover realistische verhalen uit interviews. Deze balans zie je terug in elke vorm van Any1. Door niet alles volledig in te kleuren en te duiden, bieden we publiek de ruimte voor eigen associaties. Dat hebben we gedaan door in de audio te werken met een combinatie van journalistieke interviews en fictieve monologen (gebaseerd op archiefdocumentatie). Dat is zo bij het beeldverhaal, podcasts als de vorm van de lesopdrachten. Deze vorm biedt lucht tegenover de zwaarte van de verhalen en zorgt voor eenheid tussen alle gekozen artistieke

Muziek is een bindend element. Het zet de luisteraar nog eens extra aan om mee te gaan in het verhaal. Het werken met één thema binnen het muziekstuk zorgt voor herkenbaarheid en daarmee ook als een houvast en rustpunt voor de leerlingen. Dit leidend muziekstuk is altijd instrumentaal en ondersteunt het gesproken woord. Het mondiale karakter van muziek brengt de diversiteit aan verhalen samen en spoort 'n deel van de hersenen aan, los van rede. Muziek vertegenwoordigt een universele samenhang. Muziek kent geen grenzen: het maakt ons gelijkwaardig.

Na het individueel ervaren van het interactieve beeldverhaal volgt een gezamenlijke les, onder leiding van de docent. In deze context worden deze historische en maatschappelijke onderwerpen besproken, bediscussieerd en verder uitgewerkt. De docent heeft hiervoor meerdere opdrachten waarmee hij de leerlingen op een natuurlijke wijze, stap voor stap, meevoert naar kennisoverdracht. En naar een dialoog over onze huidige samenleving en actuele gebeurtenissen. De ervaring is dat leerlingen vaak zelf, naar aanleiding van de verhalen uit Any1, een link leggen naar een oorlog die nu in de wereld speelt. Of naar andere situaties die in hun ogen vanuit meerdere kanten bekeken kunnen worden. Denk aan een ruzie binnen hun eigen groep vrienden. Door met elkaar in gesprek te gaan, ervaren zij dat gebeurtenissen niet zwart-wit, goed of fout zijn.

De slotopdracht van Any1 is kort en krachtig. Leerlingen worden gevraagd om binnen 1 minuut, individueel, één persoon te noemen die zowel aspecten van een held, dader en slachtoffer vertoont. Tijdens onze pilot kwamen uiteenlopende antwoorden bij de jongeren: Peter R. de Vries, Ali B., Jezus, een winnende sporter met dopinggebruik, docent met een 'foute' (te moeilijke?) toets én een Russische en Oekraïense soldaat van nu.

IMPACTMETING

Tijdens het beeldverhaal beantwoorden leerlingen individueel vragen. Zij worden o.a. gevraagd welke eigenschappen horen bij een dader, held of slachtoffer en hoe je in een oorlog terecht komt. Elk antwoord verschijnt in een Wordcloud op het digibord in de klas via het Any1-dashboard. Deze gegevens zijn het vertrekpunt voor klassikale dialogen. De allereerste vraag, aan het begin van het beeldverhaal, is om 'n dader, slachtoffer en held aan te wijzen in de schoolpleinscène waar een ruzie plaatsvindt (zie synopsis). Deze ingevoerde percentages vormen de nul-meting. Aan het einde van het beeldverhaal wordt dezelfde vraag nogmaals gesteld, maar dan met (meer) achtergrondinformatie over deze ruzie. "Bijzonder dat je binnen één les kennelijk eerst een held en daarna dader kan zijn", sloot docent Bas Brouwers van het Cambreurcollege in zijn klas de Any1-les af.

Leerlingen ervoeren het belang van achtergrondinformatie en multiperspectiviteit om een eigen mening te vormen. Deze vragen tijdens het beeldverhaal zorgen voor geen passieve, maar actieve houding bij de leerlingen en tegelijkertijd geeft het ons inzicht over de impact van Any1.

In het klassengesprek worden de leerlingen geconfronteerd met andere klasgenoten die een ander verhaal hebben gehoord en daar een mening over hebben gevormd. Ze dienen zich daartoe te verhouden en worden aangemoedigd om hun mening te formuleren en te uiten.



TECHNOLOGIE & PRIVACY

Het Any1-dashboard is een platform waarmee archiefdocumenten en antwoorden (op vragen tijdens het beeldverhaal) getoond worden. De docent deelt dit scherm via het digibord in de klas.

Het Any1-dashboard en het beeldverhaal: de gehele applicatie is speciaal voor dit project ontworpen en ontwikkeld. Any1-story.nl is een gecertificeerde veilige site van Stichting Audio. Het product is door de leerlingen volledig anoniem te gebruiken. De docent maakt met zijn/haar werk-emailadres een account aan dat enkel voor gebruik van Any1 wordt benut en niet voor reclame of andere doeleinden. Met het account kunnen geanonimiseerde data worden binnengehaald die de leerlingen tijdens dit lesprogramma aanleveren (enkel op basis van een anonieme code). De gegevens kunnen ten alle tijden op verzoek worden verwijderd. De code is voor eenmalig gebruik, de aangeleverde geanonimiseerde data van leerlingen worden na 2 maanden automatisch verwijderd.



PODCAST

Het Any1 beeldverhaal bestaat uit drie versies voor ieder met een verhaal van een andere soldaat uit WO2, maar uit een ander land. Deze verhalen komen terug in de podcast zodat leerlingen ook het andere verhaal dat een klasgenoot had kan beluisteren. Daarnaast zijn persoonlijke verhalen te horen die gerelateerd zijn aan deze soldaten en de oorlogsbegraafplaats waar hun graf is. We hebben de podcastreeks nu uitgebreid met nieuwe afleveringen, zodat niet een eentonig beeld van dé Duitse of Amerikaanse of Sovjet soldaat ontstaat. We hebben bewust gekozen om de eerste podcast het verhaal te brengen dat niet uit WO2 komt. Zie pagina 5.

Aflevering 1: Van kinderschoentje tot legerlaars

Het verhaal van Timo Smeehuijzen (NL); afkomstig van het Nationaal Ereveld in Loenen.

Monoloog: Timo ging om de vrede te bewaken, voor anderen. Maar hij kwam zelf om door geweld. Dit is het verhaal van Timo Smeehuijzen, Nederlandse militair in Afghanistan. En het verhaal van Laura, zijn zus.

Documentaire: Op het Nationaal Ereveld Loenen kijkt Theo Vleugels (voormalig directeur Oorlogsgravenstichting) naar het kinderschoentje van Timo. Dat doet hem denken aan een bijzondere, intieme brief die hij ooit zelf heeft geschreven, maar die nooit aan iemand is overhandigd. Gelukkig niet.

Aflevering 2: Thuis in het leger

Het verhaal van Larry Block (USA); afkomstig van het Amerikaans Ereveld Margraten.

Monoloog: De Amerikaanse Lawrence (roepnaam Larry) Block heeft een lastige jeugd, met een weinig liefdevolle moeder en pesterijen op school. Dit resulteert uiteindelijk in een woede-uitbarsting, waarbij hij zijn moeder aanvalt met een hamer. Een rechtszaak volgt. In zijn latere leven gaat hij vrijwillig bij het leger. Dat uniform is voor hem een soort camouflage, hij is één van de jongens en vindt 'n thuisgevoel: dat hij in zijn kinderjaren nauwelijks heeft gekend. Tijdens WO2 wordt Lawrence als krijgsgevangene naar een kamp in Duitsland gestuurd. Daar wordt hij doodgeschoten, op het moment dat hij iets wilde doen voor zijn mede gevangene in nood.

Documentaire: Lawrence heeft geen graf. Zijn naam staat op de muur van andere Amerikaanse vermisten uit WO2 op de Amerikaanse militaire begraafplaats in Margraten. Sebastiaan Vonk van Fields of Honor Foundation zoekt de verhalen achter deze namen en graven. Ze worden o.a. gebundeld in een database en een bijzonder boek, want zoals Sebastiaan zegt: "Het is ook een beetje kijken in de spiegel, naar jezelf".



Aflevering 3: Vandaag held, morgen Scheisskerl

Het verhaal van Georg Quass (DE); afkomstig van de Duitse oorlogsbegraafplaats in Ysselsteyn.

Monoloog: De Duitse Georg Quass is 40 jaar oud en vader van zeven kinderen. Op dit moment staat hij met vier soldaten voor een overmacht van de vijand. Hij weet dat ze het niet zullen overleven. Hij weet dat dat geen goede reden zal zijn voor het krijgsgerecht: je moet strijden tot de dood. Hij weet dat er kinderen en moeders in de huizen rondom wonen en weet dat ook zij dit niet zullen overleven. Geeft hij opnieuw een bevel uit om te schieten? Op dat moment in zijn leven, geven we in deze Any1-podcast Georg weer een stem.

Documentaire: Samen met Sjoerd Ewals van de Duitse oorlogsbegraafplaats bezoeken we het graf van Georg, tussen meer dan 32 duizend kruisen: het zijn de graven van andere Duitse oorlogsslacht-offers, overleden op Nederlands grondgebied tijdens WO2. Sjoerd beseft op deze plek nog altijd de impact van een oorlog: "32 duizend graven: dat aantal mensen ging tijdens WO2 dood... iedere dag."



Aflevering 4: Red je leven met een jas

Het verhaal van Sjalwa Loladze (SU); afkomstig van Loladze oorlogsbegraafplaats en het Luchtvaart- en Oorlogsmuseum Texel.

Monoloog: Ze zeggen weleens dat een kat negen levens heeft. Dit waargebeurde verhaal vertelt over hoe Sjalwa Loladze uit Georgië steeds wisselt van jas om zijn eigen vel te redden. Hij was kapitein van de Rode Luchtmacht, het leger van de Sovjet Unie. Hij vocht tegen Nazi-Duitsland, werd krijgsgevangen gemaakt en kreeg van de Duitser "een keuze" om uit dat kamp te komen. Door het nazi-uniform aan te trekken, mee te vechten. Deze jas knelt voor Sjalwa zeker aan het einde van de oorlog. Op 6 april 1945, even voor 01.00 uur 's nachts, geven we Sjalwa weer een stem. Die middag hebben in een bunker op Texel drie Georgiërs, waaronder Sjalwa, besloten om in opstand te komen tegen de Wehrmacht op Texel, hun superieuren. De opstand zou weken duren en mislukken: hij zou het leven kosten aan 500 Georgiërs, 117 Nederlanders en ± 2000 Duitse militairen.

Documentaire: Loladze en zijn Georgische kameraden zijn begraven op het Texel. Dit Ereveld draagt zijn naam. Samen met Gelein Jansen, geboren en getogen op dit waddeneiland, bezoeken we het graf van Sjalwa. En een andere inwoner, André Ran, vertelt wat hij als achtjarig kind zag tijdens deze Georgische opstand. André zag toen o.a. de bajonet, die nu in het Luchtvaart- en Oorlogsmuseum Texel te

Aflevering 5: Stomme streep op landkaart

Het verhaal van Heinz Drauschke (DE); afkomstig van de Duitse oorlogsbegraafplaats in Ysselsteyn.

Documentaire: Ja, de verhalen: die kent hij uit de geschiedenisboeken. Franck van Erven weet dat zijn vader in een concentratiekamp in WO2 heeft gezeten. Maar wat daar nou precies is gebeurd? Pap praat niet. Kan er niet over praten: te pijnlijk. Misschien is het wel daarom dat Franck nog nooit op de plek van onze voormalige bezetter geweest. Nu nodigen we Franck uit op de plek van "zijn vijand": de Duitse oorlogsbegraafplaats. Dat zet hem aan het denken. Hij beseft: wie weet was hem hetzelfde overkomen als... Heinz.

Monoloog: Één van de graven op deze Duitse begraafplaats is van Heinz Drauschke, die als 18-jarige soldaat sterft tijdens de bevrijding van België. In zijn brieven maakt hij een nogal naïeve en fanatische indruk. Volgens Franck is hij één van de vele sukkels op dit kerkhof.

Aflevering 6: Harten kloppen samen

Het verhaal van Aleksej Andrejevitsj Andrejev (SU); afkomstig van het Sovjet Ereveld Leusden.

Monoloog: Wat is een wonder? Een baby die geboren wordt? Of hoe een overleden familielid gevonden wordt: zelfs na jaren en zelfs als hij kilometers ver van het vaderland is begraven? De kleindochter van een verloren gewaande Sovjetsoldaat uit WO2 hebben hun familielid na meer dan 75 jaar teruggevonden in Leusden. De militair, Aleksej Andrejevitsj Andrejev, ligt daar op het Sovjet Ereveld, waar 865 oorlogsslachtoffers uit de voormalige Sovjet-Unie zijn begraven.

Documentaire: Journalist Remco Reiding, die al meer dan twintig jaar zoekt naar nabestaanden van de soldaten op het veld, zag een onbekend nummer op zijn telefoon: "Een nummer uit Letland. Toen ik de voicemail afluisterde, kreeg ik kippenvel."

Aflevering 7: Dolly is geen popje, maar the great flight nurse

Het verhaal van Wilma Vinsant (USA); afkomstig van het Amerikaans Ereveld Margraten.

Documentaire: Het is een bekend fenomeen onder verpleegkundigen. De eerste die door je vingers glipt. Dat blijft je een leven lang bij. De eerste keer maakt vaak veel indruk en eigenlijk geldt dat voor iedereen. Zo waren Annie en Huub uit Margraten als kind getuigen hoe de eerste Amerikaanse soldaten in hun dorp een rustplaats kregen.

Monoloog: Één van de vier vrouwen die op dit Amerikaans Ereveld is begraven, is Wilma Vinsant. Haar bijnaam was Dolly, vanwege haar klein postuur. Maar pas op! Als vliegende verpleegster redde zij tientallen levens. Helaas overleefde zij zelf de Tweede Wereldoorlog niet. En toch.. voor ons is Dolly de beste: nummer één. Ook voor jou?

Aflevering 8: Zonder zus

Het verhaal van Anneliese Lehrmann (DE); afkomstig van de Duitse oorlogsbegraafplaats in Ysselsteyn.

Monoloog: Ook als je thuis bent gebleven, kan heimwee groeien. Zo ervaart Ruth het verlies van haar zus: Anneliese Lehrmann. Ze werd door de nazi's gestuurd om op kantoor te werken van de Duitse legerbasis in het Nederlandse Meppel. Vlak voor het einde van WO2 komt Anneliese om bij een treinexplosie door de geallieerden. Ruth bezoekt jaren later het graf van haar zus op de Duitse oorlogsbegraafplaats. Na jaren te hebben gezweven, vertelt ze daar aan een medewerker haar verhaal: "Een machinegeweerkogel raakte Anneliese's hoofd. Dat is kwijt. Niet hier, hierbinnen. Ik zie haar nog voor me". Plus het verhaal van Duitse studenten als verzetstrijders.

HIGHLIGHTS RESULTATEN & ONDERSCHIEDEND VERMOGEN

Any1 is voor iedere geïnteresseerde docent kosteloos beschikbaar. Het is niet een vanzelfsprekendheid dat jongeren een oorlogs-begraafplaats bezoeken. Een uitstapje naar een Ereveld is belangrijk, melden docenten ons, maar voor scholen is dat intensief, tijdrovend en kostbaar. Vaak kampen scholen met kleine budgetten en bezetting waardoor deze educatieve uitjes niet doorgaan. Zelfstandig zullen jongeren ook niet snel dit materieel erfgoed bezoeken. Met Any1 bezoek je niet één maar meerdere oorlogs-begraafplaatsen in Nederland, gewoon tijdens een lesuur, in de klas.

Any1 heeft gezorgd voor:

- een nieuwe dimensie van (digitaal) onderwijs, dichtbij de belevingswereld van jongeren;
- een lespakket als aanvullend lesmateriaal waarin actuele kwesties en gebeurtenissen uit onze samenleving worden besproken vanuit multiperspectiviteit;
- een samenwerking met meerdere organisaties uit de erfgoedsector en vredeseducatie;
- positieve reacties op sociale media en veel berichtgeving in lokale, regionale en nationale media;
- cultuur en erfgoed binnen handbereik van jongeren en docenten;
- een nieuwe vorm van herdenken van oorlogsslachtoffers en het vergroten van waardering voor democratische rechtsstaat.

"Zojust heb ik de les van Any1 afgenomen in mijn 3HV klas. Het was echt heel erg leuk en interessant!"

Milo Brinkkemper
Docent geschiedenis en maatschappijleer
Vathorstcollege Amersfoort



TOTSTANDKOMING

Voor de inhoudelijke en productionele realisatie van Any1 hebben we advies ingewonnen bij o.a. LKCA, de juiste partners en makers gevonden en hebben we inspirerende gesprekken gevoerd met Theo Vleugels, destijds nog directeur van de Oorlogsgravenstichting.

Onze projectpartners die met hun werk verbonden zijn aan een militaire begraafplaats zijn essentieel geweest in de projectontwikkeling. Zij fungeerden als klankbord, deelden inzichten, zorgden voor research en productieondersteuning waaronder PR. Dankzij het rijke archief van onze partners met ooggetuigenverslagen, juridische verslaglegging en verhalen van nabestaanden hebben we een kleurrijk levensverhaal gecreëerd met schrijvers en stemacteurs.

Stichting Audio heeft de samenwerking met alle betrokken partijen opgezet en onderhouden. Om de gelijkwaardige samenwerking te benadrukken zijn alle externe PR-uitingen zoals persberichten niet in de huisstijl van Audio of welke andere projectpartner dan ook gegoten, maar in de huisstijl van dit project. Iedere partner deelde deze PR-content.

Meermaals zijn tijdens het ontwikkelingsproces van Any1 de plannen van de makers op inhoud en vorm getest door een select groepje jongeren. Op diverse scholen is Any1 ook als pilotversie gedraaid. Het waren versies die niet volmaakt waren, waardoor de reacties konden worden meegenomen in de volgende fase van het realisatieproces. Deze reacties zijn bijvoorbeeld voor de docenten handleiding en keuzes van de verhalen belangrijk geweest. Zo bleek tijdens deze toetsen dat docenten een presentatie op het digiboord wenselijk vonden om leerlingen stap voor stap mee te nemen in het lesprogramma. Dit presentatiebestand is naast de docentenhandleiding en het dashboard ontwikkeld.



"Any1 gaat verder dan jaartallen en containerbegrippen. Mijn leerlingen ervaren waarom iemand ooit een keuze heeft gemaakt en welke invloed dat heeft op zichzelf.... Eigenlijk wil je als geschiedenisdocent dit vaker doen. Zeker in deze tijd".

Maarten de Wit, geschiedenisdocent VMBO Raayland College Venray

RESULTATEN

SOCIALE MEDIA

O.a. via social media meldden scholen zich aan voor het lespakket Any1. Via facebook en Instagram is meermaals bericht over Any1 door Stichting Laudio, projectpartners en leden van het artistiek team. Er is gekozen om speciaal voor Any1 een account aan te maken. Ambassadeurs van Any1 (o.a. afkomstig van onze partners) hebben ieder met hun eigen sociale media accounts ook over Any1 bericht. Zo spraken we in een korte tijd al snel een groot bestaand netwerk aan. Onze ambassadeurs deelden de content die Stichting Laudio aanleverde, waardoor éénduidige vormgeving en taal van het project is gewaarborgd. Dat vergroot bij publiek de herkenbaarheid van het project. In deze berichtgeving zijn alle logo's en/of tags en/of URLs van de Any1-financiële ondersteuners opgenomen. Sociale mediaberichten verzorgen is een vak apart. Ook het werven van scholen. Deze kunst verstaat Komvoor: een creatief, enthousiast educatiebureau. In opdracht van Stichting Laudio heeft Komvoor de berichtgeving op Facebook en Instagram verzorgd.

REGULIERE MEDIA

Any1 mag rekenen op positieve aandacht in de media: van de lokale tot nationale pers. Een URL naar de berichtgeving vindt u op stichtinglaudio.nl/any1

- Dagblad De Limburger: journalistiek verslag première
- NOS Journaal Regio, journalistiek verslag première
- L1-radio: journalistiek interview
- 1Limburg: online nieuwsbericht
- L1-TV: journalistiek nieuwsreportage
- L1-radio: journalistiek verslag première
- Weekblad Peel & Maas: journalistiek verslag première
- NPO Radio2 Staat van Stassen: interview
- + diverse huis-aan-huisbladen plaatsten persbericht



Overige behaalde PR-resultaten

- De project-internetpagina stichtingaudio.nl/any1 is voortdurend geactualiseerd met o.a. informatie over het project, de podcast en een overzicht aan subsidiënten en projectpartners. Deze site is ervaren als informatief en gebruiksvriendelijk;
- De grafische vormgeving van de Any1-sites, docentenhandleiding en andere communicatieuitingen over dit project is positief ontvangen door partners en publiek. Deze huisstijl is als uitnodigend en representatief voor de projectinhoud ervaren;
- De grafische vormgeving is als huisstijl bij alle externe én interne communicatie-uitingen (als bindmiddel tussen alle partijen) doorgevoerd door alle partners, los van eigen huisstijl;
- Voor de realisatie van de première hebben de projectpartners en vrijwilligers van Stichting Audio zich ingezet. De première vond plaats op het Raayland college in Venray. Er zijn uren vrijgemaakt om docent Tim Broeren en conciërge Safet Shala bij dit project te betrekken. Voor Any1 heeft Safet zijn voormalig beroep als fotograaf (voordat hij in voormalig Joegoslavië vluchtte voor oorlogsgeweld) opnieuw opgepakt. De inzet en vertrouwen van geschiedenisdocent Tim zijn groots en van veel betekenis geweest voor dit project.

GEWAARBORGDE RESULTATEN

- Veel audiomateriaal uit het beeldverhaal is tevens verankerd in de podcast. Zo blijft het geworven materiaal bewaard en is deze voor een groot publiek beschikbaar.
- Stichting Audio werkt aan een vervolg van Any1 in het nieuwe, komende schooljaar in Nederland. Tijdens de realisatie- en toetsfase van dit project hebben ook jongeren en docenten met een ander onderwijsniveau deelgenomen, met succes. Daarom willen we Any1 ook voor andere onderwijsniveaus passend maken.
- Diverse organisaties uit België en Duitsland zien Any1 graag op hun scholen. We onderzoeken de mogelijkheden van een versie voor Vlaams en Duits onderwijs.
- Any1 vormt het fundament waardoor een groot deel van de productiekosten voor een toekomstige follow-up wegvallen.



BEHAALDE PROJECT DOELSTELLINGEN

Kwalitatieve doelstellingen

- Bewustwording creëren over betekenis, waarde en kwetsbaarheid van vrijheid en democratie;
- Zwart-wit denken doorbreken door meerdere perspectieven te laten horen;
- Het historische besef vergroten;
- De nagedachtenis aan soldaten verbinden aan de actualiteit en daarmee begrip voor elkaar verhogen;
- Nieuwe dimensies op digitaal onderwijs, aanvullend op het reguliere onderwijs, ook in het tweede deel van dit schooljaar aanbieden;
- Het waarborgen van een innovatief karakter van samenwerkingsverbanden tussen het sociale en artistieke domein.

Kwantitatieve doelstelling

- Online ontvingen wij 75 aanmeldingen waaronder 68 scholen met gemiddeld 60 deelnemende leerlingen en 7 overige geïnteresseerde organisaties o.a. uit België en Nederland.
 - Daarnaast hebben projectpartners (waaronder JOC Ysselsteyn) Any1 ingezet hun educatieprogramma bij scholen die de Duitse militaire begraafplaats bezochten.
- Het aantal bezoekers van de online platforms waarop Any1 wordt aangeboden is bij ons niet bekend.

BEHAALDE EDUCATIEVE VAARDIGHEIDSDOELEN

- Vaardig in het stellen van betekenisvolle vragen over maatschappelijke kwesties (kerndoel 36)
- Vaardig in het innemen van een beargumenteerd standpunt en dit te verdedigen (kerndoel 36)
- Vaardig in het leggen van de relatie tussen gebeurtenissen in het verleden en heden (kerndoel 37)
- Vaardig in het bekijken van situaties vanuit verschillende perspectieven (kerndoel 38 én SLO handreiking burgerschap)
- Vaardig in het gebruiken van een eigentijds beeld van de eigen omgeving, Nederland, Europa en de wereld om verschijnselen en ontwikkelingen in hun omgeving te plaatsen (kerndoel 38)
- Vaardig in het gebruik van historische bronnen en het kijken naar de eigen cultuurhistorische omgeving (kerndoel 40)

educatie attitudendoelen

Met Any1 worden deze onderwijsdoelstellingen door docent en leerlingen gehaald:

- Een kritische houding ten opzichte van bestaande bronnen en bestaande ideeën;
- Een open houding ten opzichte van verschillende perspectieven en verschillende opvattingen willen leren kennen;
- Een nieuwsgierige houding ten opzichte van gebeurtenissen in het verleden en de relatie met het heden.

BEREIK

Dat Any1 mensen enthousiast maakt, zien we ook terug in het aantal scholen dat zich heeft aangemeld voor Any1: 25% meer aanmeldingen dan beoogd. Dit zijn de totale cijfers vanaf de première van Any1:

Leerlingen in de pilotfase	361
Leerlingen van 68 scholen	4.080
Docenten in de pilotfase	19
Docenten van 68 scholen	86
Leerlingen via projectpartners	1.800
Deelnemers overige 7 aanmeldingen	21
Luisteraars podcast	1.937
Vrijwilligers in de pilotfase	29
Deelnemers artistiek team	51
Deelnemers projectpartners	47
Bezoekers podcast	1.937
Totaal	10.368

PR-bereik

Dagblad De Limburger	120.000
NOS regio Journaal NPO2	250.000
Kroncrv Staat van Stassen NPOradio2	700.000
L1-radio	166.000
L1-TV	260.000
1Limburg	210.000
Weekblad Peel & Maas	10.000
Totaal	1.716.000



AANMELDINGEN ANY1

Athena Campus Heule Kortrijk (BE)
Atheneum Wetteren
Avans Breda
Aventus Deventer
Berg en Bosch College Bilthoven
Berg en Bosch College Houten
Bondefantencollege Maastricht
Calvijn Groene Hart Barendrecht
Cambreurcollege Dongen
Campus Eemsdelta Appingedam
Carmel Emmen
Carolus Borromeus College Helmond
Casema Thuisonderwijs
CSG Dingstede Meppel
CSG Reggesteyn Nijverdal
CSG Willem van Oranje Oud-Beijerland
Curio Breda
De Aventurijn Volendam
De Korenaer Stevensbeek
De Vinse School Amsterdam
De Waardenborch Goor
Dendron college Horst a/d Maas
Denise Amsterdam
Don Bosco College Volendam
Dorenweerd college Doorwerth
Eligant Lyceum Zutphen
Farelcollege Ridderkerk
Forum Leeuwarden
Gedenkstätte Bergen-Belsen (DE)
Gomarus scholengemeenschap Zaltbommel
Goois Lyceum Bussum
Greijdanus Zwolle
Grotius College Heerlen
Happykids Utrecht
Heemgaard Apeldoorn
Hermann Wesselink College Amstelveen
Het Dok Koraal Eindhoven
Het Rhedens Rozendaal

Hugo de Groot Rotterdam
Indisch Herinneringscentrum Den Haag
Insula College Dordrecht
Joris Mavo Nijmegen
Keizer Karel College Amstelveen
Kempenhorst College Oirschot
Kompaan College Zutphen
Landstede Zwolle
Lerarenopleiding Rotterdam
Marianum Groenlo
Missions gymnasium St Antonius Bardel (DE)
MollerJuvenaat Bergen op Zoom
Montessori College Arnhem
Museum Catharijne Convent Utrecht
OSG De Hogeberg Texel
Pieter Nieuwland College Amsterdam
PRO33college Amersfoort
PTS Boom (BE)
Raayland College Venray
Recon Openluchtschool VSO Rotterdam
Roncalli SG Bergen op Zoom
SG Dalton Voorburg
SG De Waardenborch Goor
Sint Barbaracollege Gent (BE)
Sint Maartenscollege Maastricht
Taalcentrum Amersfoort
Techniekkollege Parkstad Limburg Heerlen
Twickel College Hengelo
Vakcollege thamen in Uithoorn
Valuascollege Venlo
Vathorstcollege Amersfoort
Vechtstede College Weesp
Veteraan in de klas
Visser 't Hooft Lyceum Noordeinde
VSO de Gentiaan Apeldoorn
Wolfert Lyceum Bergschenhoek
WOW VO RVKO Rotterdam
*Deze 75 online aanmeldingen hebben het
lespakket Any1 ontvangen. Dit is exclusief de
deelnemers via de Any1-projectpartners.*



*"Ik wil graag meer contextrijk, vakoverstijgend
en burgerschap integreren in mijn lessen"*

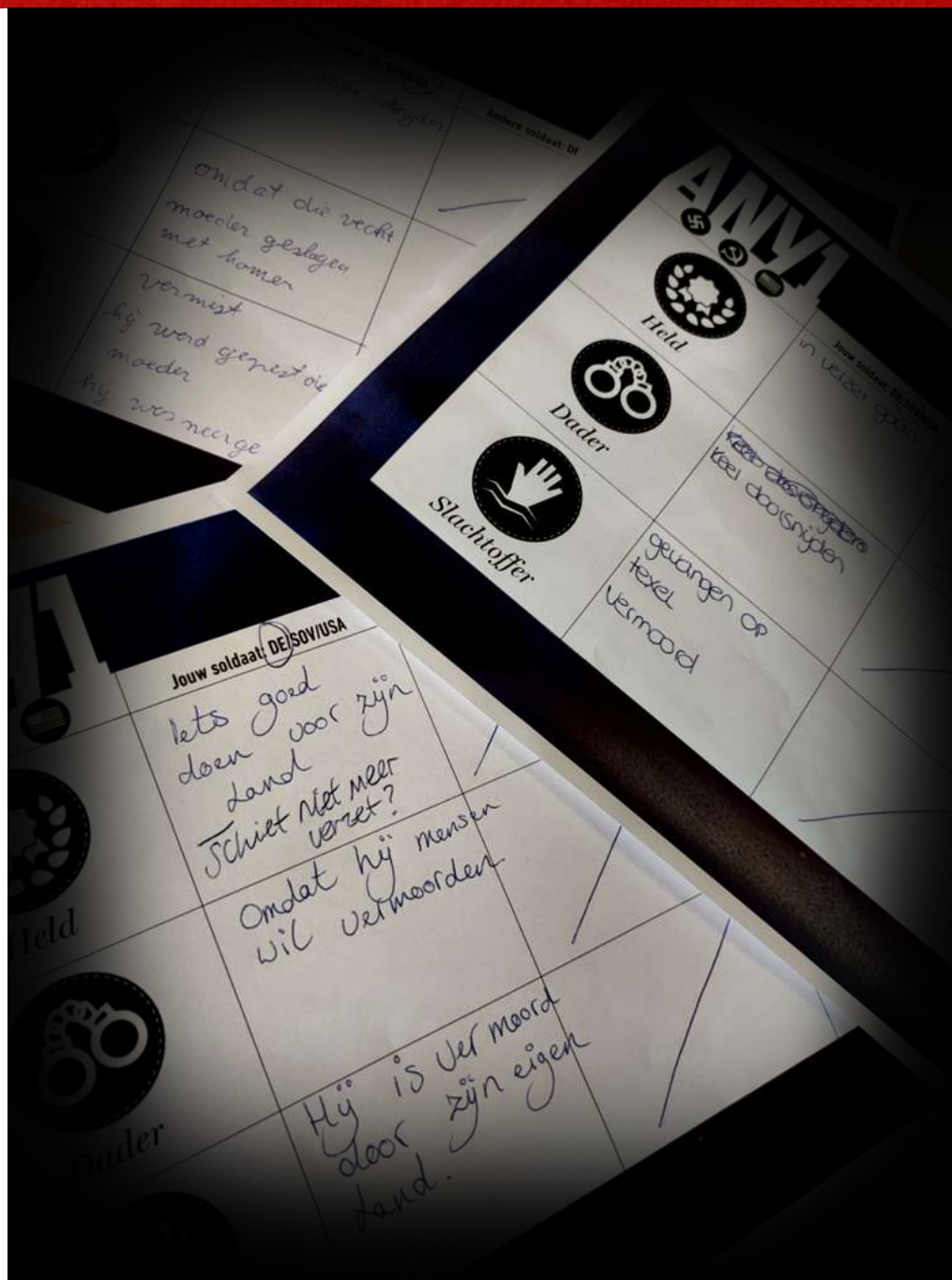
Sara Braam, geschiedenisdocent
Vakcollege Thamen over reden aanmelding Any1

TOEKOMST & UITDAGINGEN

- Ongeveer 33% van de scholen die zich eerder hebben aangemeld voor Any1 willen Any1 ook komende maanden opnemen in hun lesprogramma. Om Any1 te blijven aanbieden, zijn we op zoek naar financieel draagvlak om structurele projectkosten zoals hostingkosten en auteursrechten te kunnen betalen en dat dit lespakket kosteloos kan blijven worden afgenomen. Dat laatste helpt op een positieve manier in de toegankelijkheid en bereiken van een groot publiek. Een goed, passend antwoord op dit vraagstuk hebben we nog niet gevonden. We zoeken daarna o.a. met hulp van Nieuwe Gevers, een platform waar professionals kosteloos advies geven aan stichtingen over het verder ontwikkelen van hun werk.
- De podcast maakt onderdeel uit van het lespakket, maar kan ook autonoom door iedereen worden beluisterd. We willen graag een grotere, bredere doelgroep met de podcast bereiken. Daarbij kunnen we een uitbreiding aan verhalen ons goed voorstellen (deels van audiomateriaal uit onze eerdere projecten op oorlogs-begraafplaatsen, deels met nieuw materiaal). Denk bijvoorbeeld aan het verhaal wat we nu nog missen in de podcasts over de Afro-Amerikanen die het Ereveld in Margraten hebben aangelegd. De ene soldaat is niet de andere. Zo blijven we trouw aan dat wat Any1 aansnijdt: multiperspectiviteit.
- Het aanpassen naar andere onderwijsniveaus hoeft niet moeilijk, groots en meeslepend zijn. Echter uit onze toetsmomenten blijkt dat de huidige vorm van Any1 voor Praktijkonderwijs niet genoeg aansluit. Dat willen we graag verder onderzoeken.
- Nederlandse én Vlaamse scholen geven aan graag te willen samenwerken om Any1 te realiseren voor Vlaams onderwijs. In een nog te ontwikkelen uitwisselings-programma tussen deze jongeren gaan zij o.a. aan de slag om de soundtrack voor Any1 zelf te creëren. En reiken ze verhalen aan voor de verdere ontwikkeling van Any1 in beiden landen. Stichting Audio heeft daarvoor al diverse projectpartners verzameld waaronder de Britse en Poolse Erevelden en de grootste Duitse oorlogsbegraafplaats van West-Europa: allen gelegen in het Belgische Limburg. Wij zetten ons in om financiële middelen voor dit nieuwe initiatief te verzamelen.

"Voor meer empathie onder de leerlingen"

Docent maatschappijleer Doreenweerd college Doorwerth





*"Laat ze maar voelen dat er niet altijd
een goed of fout antwoord is"*

Tim Broeren, geschiedenisdocent
Raayland College Venray, over Any1 in zijn klas.

TOT SLOT

We leven in een woelige tijd, een onveilig tijdsgewricht, waarin we te maken hebben met meerdere crises op het gebied van democratie, gezondheid, klimaat, de waarheid. Wereldwijd neemt polarisatie toe, zowel ver weg als dichtbij. Internationale en lokale gebeurtenissen, zoals demonstraties tegen de overheid, zetten je aan het denken.

Vaak worden mensen veroordeeld vanuit eigen overtuigingen, zonder open te staan voor het wereldbeeld van 'de ander'. Vanuit online rabbit-holes posten we onze eigen waarheid op sociale media. Over alles lijken we het oneens te zijn. Neem bijvoorbeeld de visie op onze eigen geschiedenis. Een deel van ons vindt het onaanvaardbaar dat we doorgaan met het vereren van helden van vroeger, terwijl een ander deel de verering van Hollandse helden fel verdedigt. De emoties en discussiestof worden door de reguliere media en op sociale media vaak getoond door alleen de uiterste meningen tegenover elkaar te zetten. Daardoor ontbreekt dikwijls een genuanceerd beeld.

We zijn trots dat Any1 een antwoord geeft op dat wat speelt in onze samenleving. Samen met onze partners Fields of Honor Foundation, JOC Ysselsteyn, Oorlogsgravenstichting en Stichting Luchtvaart- en Oorlogsmuseum Texel is het gelukt om van Any1 een participierend, breed lesprogramma te maken, voor en door jongeren met diverse onderwijsniveaus.

Any1 brengt de verhalen waarin jonge mensen zelf aan het woord komen en daardoor zeer herkenbaar zijn: verhalen die blootleggen hoe kostbaar onze vrijheid is.

ANY1

Bijlage:

- financieel verantwoordingrapport



©2025 Stichting Audio
Venloseweg 12
5971CH Grubbenvorst
E: info@stichtingaudio.nl

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL/ANY1



Met speciale dank aan:

Mary Bulterman, Laura Smeehuijzen, Jan Nieuwenhuis, André Ran, Gelein Jansen, Sebastiaan Vonk, Daan van der Groen, Sjoerd Ewals, Jan Heemels, Theo Vleugels, Inna van Engen, Tim Broeren, Tom Voermans, Bas van Rooijen, Safet Shala, Jan Jacobs, Lieke van Oijen, Dennis Chitanic, Bas Brouwers, Julian Batenburg, Rien Poetsma, Stephan Hoenselaar, Willemijn Zwart, Marit Benes, Lotte Horst, Marie-Jose Kommers, Milo Brinkkemper, Giuletta Aaftink, Franck van Erven, Annie & Huub, Remco Reiding, Elke Mooren en de vele jongeren die hebben meegewerkt aan Any1.

Stichting Audio is producent van Any1. Het team is speciaal voor dit project samengesteld en bestaat uit:

- Lubert Priems (initiator, artistiek projectleider, documentaire)
- Sophie Olga de Jong (animator tekst beeldverhaal)
- Jacqueline Kerkhof (tekst beeldverhaal en audio-monoloog)
- Annet Bremen (tekst audio-monologen)
- Jochum ten Haaf, Enzo Coenen, Christian Cadenbach, Luna Cruz Perez, Laurens van Hofslot, Jack Bannink, Judith Wijnen, Roos Eijmers, Odette de Theije.
- Codemijn, Michael Yallop (innovatieve technologie, applicatie ontwerp)
- Arno Peeters (audionabewerking)
- Ilse van Hoof (grafische vormgeving)
- Komvoor (ontwikkeling lesprogramma en educatiedistributie)
- Bram Olde Wierink (educatiedistributie en ontwikkeling lesprogramma)
- Karin van den Berg (zakelijke projectleiding)

Stichting Audio kent geen winstoogmerk, werkt enkel met projectsubsidies en bezit de ANBI-status.



2

Klankkast Mia, Miet, Marie & Meral
Diverse locaties in Nederland
heel het jaar 2024

Klankkast (NL)

Sinds 2020 reizen de Klankkasten van Stichting Laudio door het hele land. In verzorgings-, verpleeg- of buurthuizen richten we een kamer in met bijzondere kasten. Wie de kastdeur opent, hoort een verhaal in de streektaal van deze locatie, verteld door een dame op leeftijd. In Brabant heet deze senior Miet, in Limburg Mia en in Twente Marie. En we hebben de Nederlandse senior van Turkse afkomst: Meral. Alle deze "zussen" hebben hun eigen unieke klankkast, maar de verhalen zijn op kleine verschillen gelijkwaardig. Deze vertellingen zijn gebaseerd op ervaringen van bewoners in de ouderenzorg. Zij hebben wetenschappers van de Universiteit Maastricht en 'T Meertens Instituut gesproken tijdens hun taalonderzoek. Zij concluderen dat het horen en spreken van je eigen taal ouderen gelukkiger en zelfstandiger maakt. Als een senior een nieuwe kamer krijgt (zoals Miet, Mia, Marie en Meral), hoe maak je dan een thuis? Het is bij ouderen de thuis-taal (vaak moerstaal, vaak streektaal) dat zorgt voor een troost en houvast. Taal als anker, medicijn én als wapen: dat kan je bij de magische klankkast zelf eens ervaren. Al vier jaar lang. En dus ook in 2024.

Meer weten over dit project? Check onze projectpagina's op onze site of neem eens een kijkje in de inhoudelijke jaarverslagen van afgelopen jaren. Daarin sommen we de doelgroepen en behaalde resultaten uitgebreider op.

Miet (NL)

In 2024 keert de Brabantse Miet terug naar Tilburg. Projectpartner Stichting Tilburgse Taal neemt opnieuw contact op met Stichting Laudio n.a.v. het nieuwsitem in het NOS Journaal over Meral. Samen onderzoeken zij de mogelijkheden om de reeds gerealiseerde Tilburgse Miet terug te laten keren, maar dan naar andere speellocaties dan voorheen. Residentie De Duynsberg is één van deze nieuwe locaties en er wordt vooruitgewerkt naar andere plekken in de regio voor 2025. In Nuland vindt de reprise plaats van de Bossche dialectversie van Miet.

Miet krijgt ook een nieuwe streektaal bij: het Bredaas dialect. Pim van Bel zorgt voor de dialectvertaling, senior Els Stuer spreekt de teksten in en zorglocatie De Leystroom wilt deze Miet graag ontvangen. Egala Zorg biedt een ruimte aan, ondersteunen productioneel en bij PR. Zij organiseren zelf een randprogrammering waaronder een ludieke Miet & Griet. Speciaal op deze middag wordt publiek getrakteerd op een ontmoeting met Els en natuurlijk ook op een worstebroike.

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL/MIET

Mia (NL)

In 2024 krijgt de Limburgse Mia twee maanden een nieuwe kamer in zorgcentrum Sinsselhof in Venlo. Daar pronkt Mia haar kasten midden tussen de senioren en zorgmedewerkers van dit verpleegtehuis in het Venloos dialect.

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL/MIA

Marie (NL)

Niet alleen Miet breidt haar repertoire uit, ook de Twentse Marie voegt een nieuwe streektaal toe aan haar ensemble. Voor het eerst dit jaar spreekt Marie's klankkast de streektaal van Oldenzaal. Zorggroep Sint Maarten zorgt met op haar locatie Gereia dat iedereen daarvan kan komen genieten: bewoners en familie, buurtgenoten en zorgmedewerkers. Met een workshop bezoeken stagiaires en medewerkers van Sint Maarten de kamer van Marie. Documentairemaker Lubert Priems vertelt namens de onderzoekers meer over de wetenschappelijke achtergrond van de klankkast. Deze informatie en de verhalen van Marie zetten aan tot gesprek onderling waaruit nieuwe inzichten en bewustwording ontstaat over taalgebruik in de ouderenzorg. Marie verwelkomt ook een columnist van dagblad Trouw die over dit project van Stichting Audio schrijft. Aan de totstandkoming van deze nieuwe dialectversie werken dialectvertaler Geert Christenhusz en dialectspreekster Marijke Bijen mee. Plus de Gemeente Oldenzaal met haar financiële bijdrage. Of zoals Carmen Steghuis van gemeente Oldenzaal laatst opmerkte: "Super plan en uitvoering! Complimenten".

De Almelose versie van Marie is in 2024 opnieuw te bewonderen bij TMZ Het Meulenbelt. In tegenstelling tot de eerdere (besloten) speellocatie in Almelo is deze toegankelijk voor iedereen.

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL/MARIE

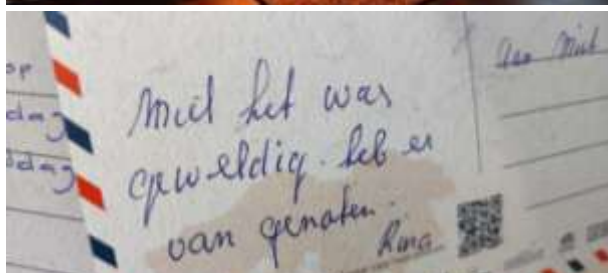
Meral (NL)

De vliegende start van Meral, de Turkstalige klankkast, wordt dit jaar in volle vaart voortgezet met locaties in Noord-Brabant (Oosterhout, Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Bergen op Zoom) en in Overijssel (Deventer en Almelo). De speellocaties variëren van verpleegtehuizen, wijkcentra, musea en moskeeën. Veel vrijwilligers (waaronder journalist Burhan Carlak en zorgverleners Muzeyyen Demir, Meryem Acar-Odabas en Sevilay Luiken-Dalli) zetten zich in om Meral op verschillende plekken te laten stralen. Samen met Fatos Ipek van Stichting Omaz en documentairemaker Lubert Priems (één van de makers van Meral) wordt met leerlingen van de zorgopleiding van Prins Heerlijk in Eindhoven een bezoek aan Meral gebracht. Fatos vertelt meer over haar persoonlijke ervaringen in de Nederlandse ouderenzorg en de urgentie om mantelzorg en zorgverlening bespreekbaar te maken in de Turkse gemeenschap in Nederland. Deze workshop wordt zeer positief ontvangen en weet niet alleen de jongeren en docenten te raken. Ook Fatos en ons Lubert.

Zoals bij de klankkast met de Nederlandse streektaalen geldt voor Meral (misschien wel meer) dat de speellocatie naar behoefte dit project invulling geeft. Denk aan de openingstijden, doelgroepen en wat dit project voor hen kan betekenen. In Deventer hebben studenten van Saxion de opening verzorgd en geprobeerd een binding te maken tussen het wijkcentrum (de speellocatie) en bewoners. Iedere speellocatie is zelf verantwoordelijk om deze doelen te laten slagen waar Stichting Audio zoveel mogelijk ondersteuning bij biedt.

Meral was ook te zien tijdens het ouderenfestival Volbloeiers in Beverwijk, georganiseerd door Fonds Sluyterman van Loo (één van de financiële ondersteuners van het Klankkast-project). Een ander hoogtepunt dit jaar was de subsidietoekenning van YTB om Meral. Aanleiding was de wens van het Turks consulaat in Nederland om Meral ook in andere Turkse streektaalen te brengen. Dit jaar zijn de voorbereidingen daarvan gestart en de nieuwe versies worden in 2025 gepresenteerd.

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL/MERAL



PERSBERICHT

Heb jij de kamer van Brabantse senior Miet al gezien?

SENIOR ORGANISEERT MIET & GREET

Een glimlach, een traantje van ontroering en een bulderende lach. Iedereen die de nieuwe kamer van de Bredase senior Miet heeft bezocht, is geraakt. Sinds een tijdje logeert Miet op De Leystroom, een Bredase zorglocatie voor ouderen. Wie Miet bezoekt, stapt in een levensgrote Brabantse klankkast. Als haar visite een kastdeur opent, vertelt Miet hoe zij een nieuw thuis maakt in de ouderenzorg met haar eigen taal: het Bredaas dialect.

Over twee weken verlaat Miet Breda en vertrekt ze naar een nieuwe locatie in Nederland om over haar ervaringen te vertellen. Daarom organiseert zij nog een speciale middag voor iedereen die haar nog niet bezocht heeft. Mét koffie, worstenbroodjes, 'n speciale gastvrouw en natuurlijk met haar unieke klankkast. Iedereen is tijdens deze Miet & Greet welkom op dinsdag 14 mei tussen 14:30 en 16:00 op De Leystroom.

Wetenschap

Miet is een fictief personage van Stichting Laudio, gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek van de Universiteit van Maastricht en het Meertens Instituut naar taalbeleving in de ouderenzorg. Daaruit blijkt dat taal essentieel is bij een hebben van een thuisgevoel. De thuistaal (vaak moerstaal, vaak streektaal) verhoogt bij senioren het welzijn en hun zelfstandigheid. Miet is een aanrader voor iedereen die werkt met ouderen of die gewoon eens wil weten hoe het nu is om in een zorginstelling te wonen. Wil je meer weten over het project? Ga dan naar stichtinglaudio.nl/miet of beluister [Miets podcast](#).

Bredase Miet & Greet

Miets verhalen zijn in de streektaal van Breda vertaald door Pim van Bel en ingesproken door Els Stuer. Ook als enthousiaste vrijwilligster van De Leystroom weet Els uit ervaring hoe zij met haar eigen taal, het Bredaas, veel bewoners gelukkig kan maken. Tijdens de speciale middag op 14 mei ontvangt Els hoogstpersoonlijk de visite van Miet: een echte Miet & Greet dus! Voor wie een ander moment Miets klankkast wil bezoeken, kan tot en met zondag 19 mei iedere dag van 10.00 tot 16.00 uur terecht in De Leystroom (Lage Kant 60 in Breda).

[noot redactie](#)

Lubert Priems (initiator, projectleider Miet) ☎ 0622309109 ✉ info@stichtinglaudio.nl

U bent van harte uitgenodigd om bij deze Miet & Greet aanwezig te zijn. U kunt zich daarvoor aanmelden bij Marieke van Stigt, communicatieadviseur van De Leystroom (Egala Zorg). Mail hiervoor naar communicatie@egalazorg.nl of bel 06 13 79 26 40.



VRIENDEN
LOTEN FONDS



DOEN

egala ZORG
o Lale

egala ZORG
De Leystroom

Universiteitsfonds Limburg
2000.1

ROOS
MEYERMAN VAN LOO
OUDERENPROJECTEN



lubert.nl

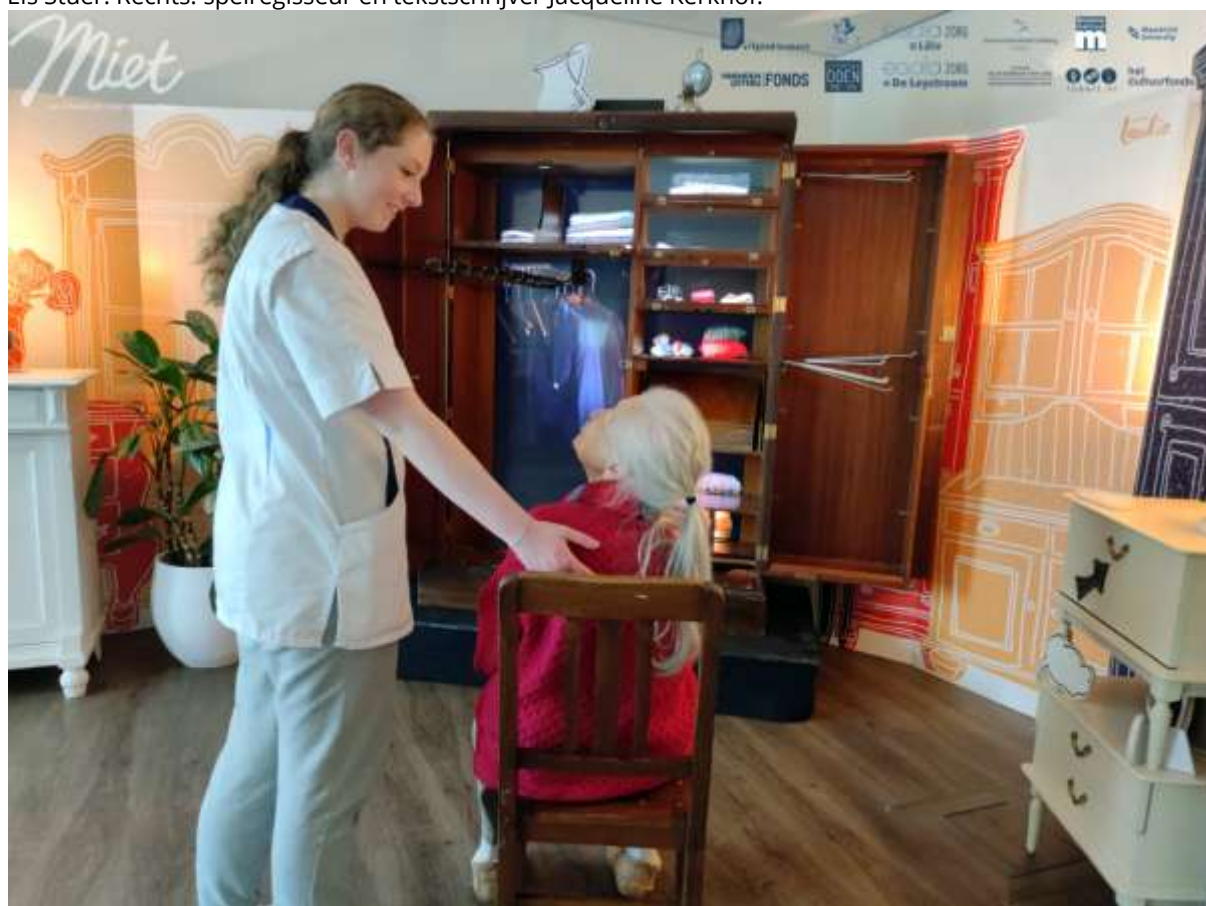


Laudio

het cultuurfonds



Foto boven: Kijkje in de keuken tijdens de opname van de Bredase versie van Miet. Links: dialectspreekster Els Stuer. Rechts: spelregisseur en tekstschrijver Jacqueline Kerkhof.







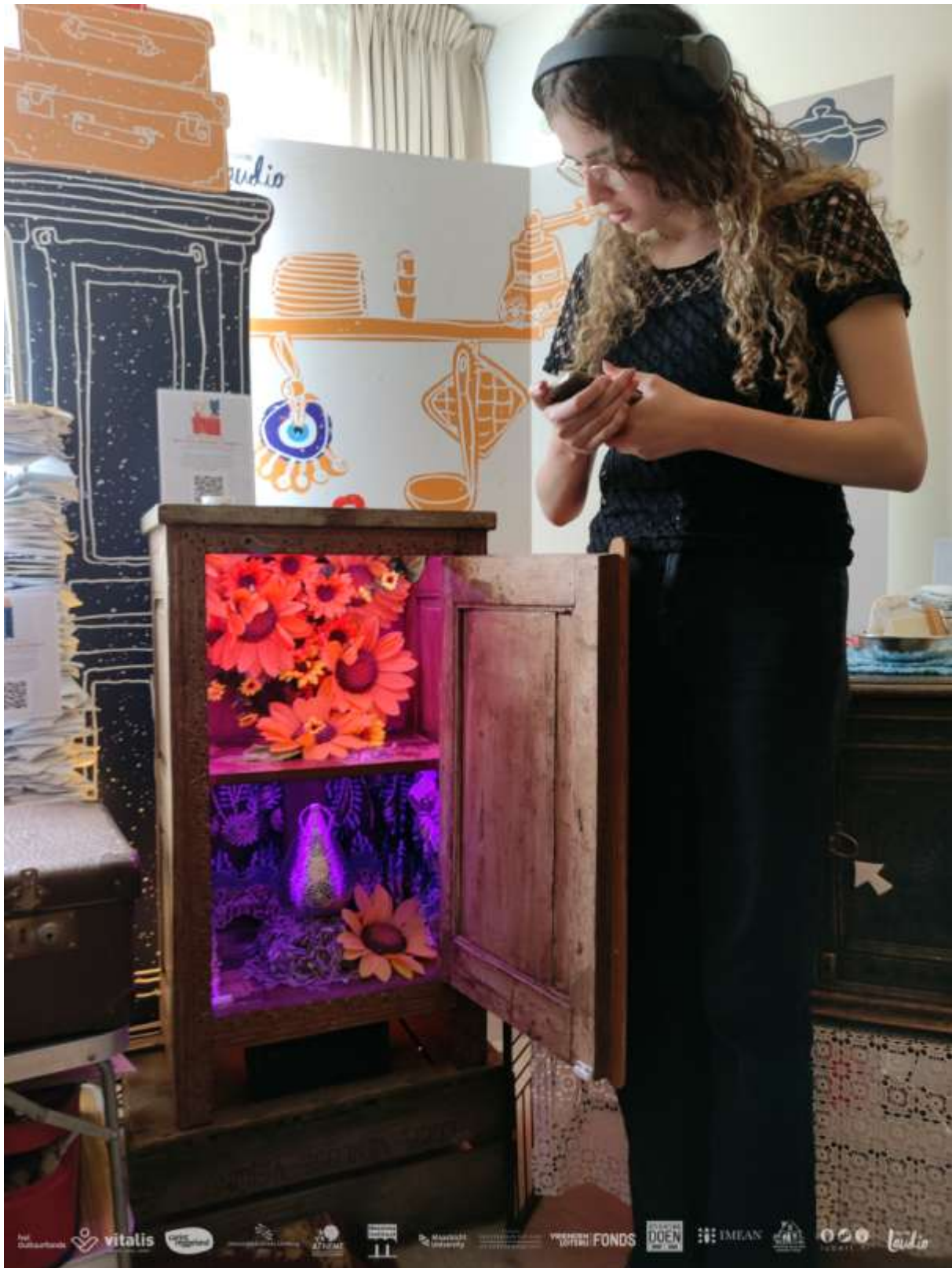


Foto boven en volgende pagina: Meral is ook bezocht door de leerlingen van speciaal onderwijs Prins Heerlijk in Eindhoven. Wat doe je als je de taal van je cliënt niet verstaat (zoals bij Meral)? Via een koptelefoon hielp Merals dochter met een Nederlandse vertaling, maar wat doe je in de praktijk als er geen koptelefoon en dochter is?









3

Klankkast App
online
vanaf november 2024



Als je een dagje ouder wordt en hulp nodig hebt, dan is dat best wennen. Zeker als je verhuist naar een verpleeg- of verzorgingstehuis. Hoe maak je dan van je nieuwe kamer een thuis? Onze Klankkast app deelt ervaringen van ouderen. Ze zijn verzameld door wetenschappers die concluderen dat taal een grote rol speelt in het creëren van een thuis-gevoel. Met deze kosteloos app kan iedereen dat eens ervaren. Stap ook eens in de bijzondere kamer van de Limburgse Mia of haar Brabantse zus Miet. De verhalen zijn in diverse streektaalen te beleven, want ja: dan voelen Mia en Miet zich thuis. Je eigen taal als houvast, medicijn, troost en wapen.

Nieuw project op bewezen succesvolle basis

De Klankkast app is sinds november 2024 voor iedereen kosteloos beschikbaar. Tijdens het maakproces hebben senioren en zorgmedewerkers de app getest. Deze reacties zijn waardevol geweest voor ons team.

De verhalen uit de app zijn afkomstig van onze projecten Mia, Miet, Marie, Meral en Mariette. Sinds 2019 reizen deze zussen ieder met hun eigen klankkast in een streektaal langs musea, zorg- en wijkcentra in Nederland en België. In een echte, fysieke kamer beleef je daar de klankkast. Publiek en media omarmen dit project. Je zou bijna zeggen dat het logisch is dat een spin-off niet kon uitblijven. Zeker omdat publiek steeds aangeeft de verhalen te willen blijven delen, óók in andere streektaalen.

De app is speciaal voor Stichting Laudio ontworpen. Tijdens de ontwikkeling van de app hebben we meermaals ouderen het materiaal en technologie voorgelegd. Hun feedback hebben we meegenomen in het verdere realisatietraject. Dat draaide niet alleen om gebruiksvriendelijkheid van de app, maar ook over de veiligheid van de applicatie. Persoonlijke data van de gebruikers wordt niet opgeslagen, maar wel hoeveel keer een app wordt gedownload. Dat geeft iets weer van afname en het totale bereik van dit project. Tijdens de Glijdag in november 2024 van projectpartner Erfgoed Brabant is de app in première gegaan. Met hartverwarmende reacties heeft de Klankkast app een mooie geboortedag beleefd.

**Doel**

- De Klankkast app is voor iedereen, maar vooral voor Brabanders en Limburgers in de ouderenzorg: van bewoners in zorgcentra tot zorgmedewerkers en studenten van zorgopleidingen.
- Leergebieden voor senioren en familie: (h)erkenning van streektaalen en aanleiding geven voor gesprek.
- Leergebieden voor zorgmedewerkers: het belang van cultuursensitief werken en taal in ouderenzorg.

Klankkast app + display

Een tablet op schoot kan, maar voor ouderen kan het ook abstract en ongemakkelijk zijn. Daar hebben wij wat op verzonnen! Dit ludieke kastje zet je op tafel waarin een tablet verborgen zit. Deze display is volledig van karton gemaakt en licht in gebruik.

Zorgorganisaties kunnen deze display nu aanschaffen, inclusief:

- * Tablet Galaxy Tab S9 FE+ (inclusief lader);
 - * een duo-kabel adapter voor aansluiting van koptelefoon en lader;
 - * lespakket voor iedere student en medewerker in de ouderenzorg.
- Natuurlijk installeren wij op deze tablet ook onze Klankkast app.

Via onze site is dit pakket te koop tegen kostprijs inclusief display.





Groei diamant

Deze app toont de Limburgse klankkast Mia in de streektafen van Venlo en Maastricht. De verhalen in de Brabantse klankkast Miet zijn te beleven in de streektafen van Eindhoven, Tilburg, 's-Hertogenbosch, Roosendaal en Breda. Dat kan waar en wanneer je maar wilt. In het jaar 2025 verwelkomen we ook andere zussen van Mia en Miet zoals de Twentse Marie. Zo breiden we de app steeds uit met verschillende (streek-)tafen.

We blijven onze app voortdurend uitbreiden met nieuwe content en technische updates. De huidige versie is een app voor Android tablet en telefoon. Voorkeur gaat uit naar gebruik van Android tablet, liefst Android-13.

Financiering

De klankkast app is een géén commercieel product en kan enkel bestaan dankzij de steun van projectpartners en fondsen. Met speciale dank aan Fonds Sluyterman van Loo voor het vertrouwen en de stimulerende gesprekken om het totale Klankkast project met de fysieke en digitale klankkast een stabiele basis te geven voor de toekomst.



4

PerronGeluk

NL: Roermond - Venlo

BE: Tongeren - Hasselt

zomer 2024



We naderen het eindstation van deze trein: de eindverantwoording PerronGeluk is een muzikale theatervoorstelling op locatie en podcast over de schoonheid van het onverwacht klein geluk. Waar? In de regulier rijdende trein op het spoor tussen het Vlaamse Tongeren en Hasselt en op het spoor tussen het Nederlandse Roermond en Venlo. Deze zomer figureerden ruim honderd bewoners uit de regio op de perrons of voerden zij gesprekken die in de voorstelling én podcast te horen waren. Met een koptelefoon op volgde publiek o.a. deze gesprekken tijdens deze treinreis. Zij werd begeleid door een conductrice tijdens haar eerste werkdag op het spoor: prachtig gespeeld door actrice Joke Emmers.

PerronGeluk was de hit van het Limburg Festival en festival MoMeNT. Deelnemers en publiek omarmden PerronGeluk. Ook in de landelijke media is PerronGeluk met applaus ontvangen: "Dit is een voorstelling waar je op familiefeestjes nog vaak over hebt".

36
UITVERKOCHTE
VOORSTELLINGEN

1720
PUBLIKS-
DEELNEMERS

768
KILOMETERS
SPOORPLEZIER

16366
GELUKSMOMENTEN

Je gaat vanzelf vooruit, je neus achterna. Onderweg heb je alle tijd om je ogen en oren de kost te geven. Het spoorboekje is maar een suggestie, dat is altijd al zo geweest. Je bestemming komt vanzelf op je pad. De kunst is, om te vergeten dat de rails er al liggen. Dat ze maar twee kanten op wijzen, heen en terug, perfect parallel aan elkaar. Er is nu eenmaal een soort van orde nodig om het dagelijks leven wielen te geven. De echte reiziger weet, de mooiste momenten komen niet voort uit de geijkte route. Het ongewisse spontane: daar zit het goud. Als er ineens slingers hangen en er wordt gedanst, terwijl niemand weet welk feest we eigenlijk vieren. Dat zijn de mooiste. Onmogelijk te organiseren, niet van tevoren te plannen.

PerronGeluk gaat over de schoonheid van het ongeplande, kleine geluk. Er is meer dan genoeg moois om te vieren. Zelfs nu. Juist nu.

STICHTING
audio

MOMENT

**LIMBURG
FESTIVAL**

het
Cultuurfonds

 **arriva**

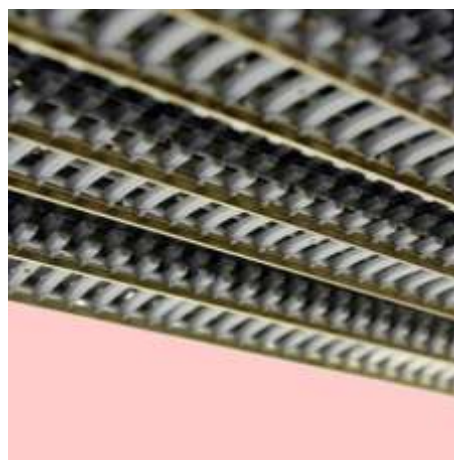


Vertretpunt

Tongeren en Hasselt zijn binnen een halfuur per trein te bereiken. Zoals Roermond en Venlo. Dagelijks pendelen reizigers heen en weer en krijgt de mobiele telefoon alle aandacht. Wat als die alledaagse routine onverwacht doorprikt wordt?

Meer was niet nodig om de fantasie van het Vlaams festival MoMeNT en de Nederlandse Stichting Laudio te prikkelen: PerronGeluk werd levensvatbaar. Vanaf de eerste samenwerking tussen Vlaamse en Nederlandse makers is PerronGeluk uitgegroeid tot een succesvol project. Geen wonder dat het Nederlands Limburg Festival graag deze bijzondere voorstelling over de landsgrens haalde. PerronGeluk beleefde deze zomer haar première op het Nederlands spoor. NS Stations, Arriva en ProRail werkten belangeloos mee. Dit initiatief was niet mogelijk zonder de uitwisseling van kennis. Diverse disciplines, ook buiten de culturele sector, kwamen speciaal voor dit project samen.

Voor het publiek van PerronGeluk zal deze vertrouwde treinreis gekoppeld zijn aan de blijvende herinnering aan deze performance. Met het besef dat waar je ook bent, welke stap je ook zet, je onderdeel uitmaakt van ons erfgoed van morgen. Gewoon kan in de toekomst bijzonder zijn.



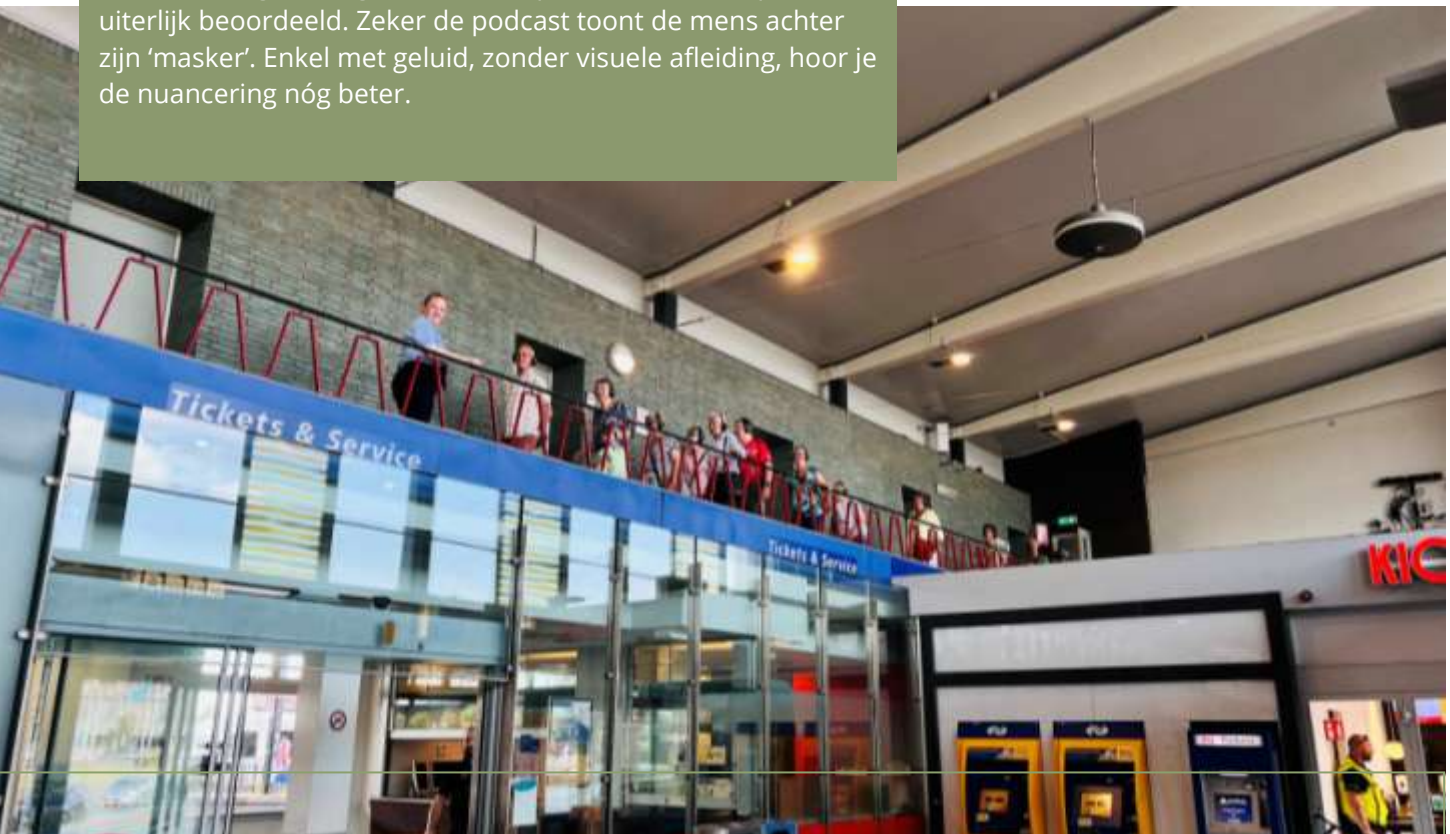
PerronGeluk bestaat uit:

1. performance: muzikale theatervoorstelling op locatie

Publiek koopt een ticket (een treinkaartje inclusief voorstelling) dat enkel te koop is via het festival.

2. podcast: vierdelige reeks

Aan het einde van de voorstelling is de podcast aangeboden aan publiek: een souvenir van deze avontuurlijke reis. Ieder aflevering bevat documentairemateriaal: het zijn fragmenten uit gesprekken die je in de trein zomaar kunt opvangen van andere passagiers. We gaan voorbij de clichés, prikken door beeldvorming. Passagiers in de coupe worden vaak op hun uiterlijk beoordeeld. Zeker de podcast toont de mens achter zijn 'masker'. Enkel met geluid, zonder visuele afleiding, hoor je de nuancering nóg beter.



Per versie, de Vlaamse en Nederlandse PerronGeluk, is nieuw materiaal gerealiseerd. Natuurlijk is er een terugkerend thema, een stevige basis, maar audio-materiaal, figuranten en speelscènes zijn per locatie, per regio afgestemd. Logisch: locatietheater vraagt bij uitstek om zich aan te passen aan de omgeving en omstandigheden van dat moment. Dat is volgens Stichting Laudio ook wat locatietheater moet zijn. We werken nooit met een zwarte box met 'n podium en tribune waar de voorstelling zich afspeelt. We betrekken juist nadrukkelijk de omgeving: dat bepaalt welk verhaal je wel en niet kunt vertellen op die plek. De natuurlijke habitat is leidend in de inhoudelijke en artistieke keuzes die we maken. Doen we dat niet, dan kunnen onze projecten beter in een daarvoor gemaakte theaterzaal plaats vinden.

Voor PerronGeluk bepaalde de trein het ritme van de voorstelling. Bij een vertraging vroeg dat om improvisatie van de regisseur en het team. Het station maakten ook onderdeel uit van de voorstelling. Van Arriva en NS Stations mochten we gebruik maken van een ticketloket waar koptelefoons werden uitgedeeld. In het stationsgebouw gingen deuren open die normaal voor reizigers gesloten zijn. Zo begaf ons publiek zich op het balkon van de stationshal dat enkel toegankelijk is voor personeel. In een speciaal voor PerronGeluk ingerichte ruimte werden op een museale manier voorwerpen getoond die gevonden waren in de trein of op het station. De doodgewone, alledaagse gebruiksvoorwerpen lagen nu in de vitrine waardoor ze speciaal werden. Zoals in een museum. Mét een ludiek kaartje over de vindplaats erbij. Even verderop hing op het prikbord van de NS-medewerkers een poster waarin een nieuwe collega werd aangekondigd. Inclusief foto van de PerronGeluk-conductrice. Voor haar opkomst in de voorstelling speelden de stationslift een rol. Al deze facetten samen vormden een creatie, volledig op maat gemaakt voor deze locatie.



DATUM: 5-12-2023
 TIJDSTIP: 12.12U
 SPOORTRAJECT: Boxmeer - Venray
 TER HOOGTE VAN: Smakt
 COUPE: 146
 STOELNR: 45



Inhoud performance

Publiek komt samen aan de voorzijde op het treinstation. De reis begint bij het ticketloket waar zij geen treinkaartje of ov-chipkaart ontvangt, maar ieder een koptelefoon. Plus een klein briefje met een uniek getal: "Dat je niet mag verliezen". Op weg naar 't perron zwieren deuren van het stationsgebouw open, die normaal enkel voor personeel open gaan. Ons publiek mag nu wel even gluren in de ruimte met de gevonden voorwerpen op diverse treintrajecten en stations. Ieder mag zelfs een boek uit het grote boekenrek pakken, leesvoer dat ooit gevonden is rondom het spoor.

Terwijl publiek wacht op de trein, wordt via de koptelefoon een verbinding gelegd met de trein waar zij dadelijk instappen. Zij horen flarden van gesprekken door hun toekomstige medereizigers in deze trein. Op het perron wacht ook de conductrice. Of beter: de controlist (actrice Joke Emmers). Zij ontfermt zich over het publiek vandaag: op haar eerste werkdag bij de spoorwegen. Via de koptelefoon hoort het publiek ook de moeder van de controlist. Zij becommentarieert het werk van haar dochter en vreest dat dit avontuur tot een grote catastrofe gaat leiden. Haar dochter wilt een waardige opvolger zijn in de familie waarin ieder bij de spoorwegen met passie gewerkt heeft. Echter: moeder meent dat dochter niet gemaakt is voor dit vak: "Ze is een rode ballon waar de knoop uit is. Volledig ontspoord". Is dat echt zo? De controlist vliegt door de coupe van links naar rechts zoals haar razendsnelle gedachtesprongen: "Je hebt strak gelijnde rails nodig, maar 'n wissel mag ook. Dag mag. Wisselen kan".

In de trein hoort het publiek via de koptelefoon Limburgers praten over geluksmomenten uit hun leven. Ze komen duidelijk uit de regio, zo te horen aan de streektaalen. Tot grote verassing blijken enkele gesprekken in de coupe te spelen. Plots ontpoppen enkele reizigers zich als muzikant. Er klinkt live gespeelde muziek terwijl publiek oren én ogen te kort komt. Op tussengelegen stations oefenen twee salsadansers. Op het perron huilt 'n klein meisje tranen met tuiten boven een boeket zonnebloemen. En plots staat buiten, aan de andere zijde van het venster, iemand in een oranjevestje het treinraam met een kleine plumeau schoon te maken. Je vraagt je af wat in scene is gezet en wat niet. Het publiek wordt geprikkeld om anders naar de werkelijkheid te kijken. Is het spandoek met huwelijksaanzoek nu écht of niet? Wacht die oma met een verjaardagsballon vastgeknoot aan haar rollator echt op de trein?

Met de verloren voorwerpen, die andere reizigers ooit hebben achtergelaten in de trein, start onze controlist een tombola. Wie wint de sla-centrifuge en wie de arm van een etalagepop? Het kleine briefje met een uniek getal blijkt ineens een winnend lot te zijn. De voorstelling eindigt op het perron van de eindbestemming. Daar worden alle koptelefoons ingeleverd, maar het boek uit het boekenrek mag je houden. De eerste zin die daarin te lezen is, is het begin van een nieuw verhaal, een nieuw avontuur.



Rollen

Conductrice/controlist (live spel)

Het is haar eerste werkdag. Ze is nerveus, wil alles goed doen en publiek vermaken (en pleasen), maar... het gaat niet volgens plan. Haar moeder beweert dat zij niet is gemaakt voor dit vak: "volledig ontspoord", maar is dat wel zo?

Moeder (opgenomen monoloog)

De eerste generatie. Perfectionist, wilt alles in goede banen laten leiden, precies volgens de etiketten.

Kind (live gesprek)

Vertegenwoordigd onbevangenheid. Ter plekke, in de coupe, staat een kind op en neemt plaats bij een willekeurige reiziger en stelt deze persoon een vraag. Dit gesprek is voor iedereen in het publiek te volgen via de koptelefoon.

Figuranten (live performance)

Onderweg, zoals op het treinstation Bilzen, zorgen enkele figuranten voor klein geluk op het perron.

Op het perron zijn rekwisieten aanwezig die ingezet kunnen worden om de reiziger te verbeelden.

Daarnaast zijn twee personen met gebarentaal aanwezig en twee salsadansers.

De figuranten zijn zichzelf.

Muziek

Balkanachtige sfeer; live gespeeld dat bestaat uit een opzichzelfstaand compositie waarbij controlist mee zingt. Deze live muziek kan ook dienend zijn aan het gesproken woord bij de opgenomen audio en bij het live spel van de conductrice. Zo ontstaat een mix tussen de geluidsopnamen en de live performance; tussen fictie en realiteit.

Muzikant 1: violist/klarinettist (live spel)

Muzikant 2: accordeonist (live spel)

Voor de podcast wordt gebruik gemaakt van korte muziekfragmenten, als sfeer tussen het gesproken woord.





Publieksparticipatie

PerronGeluk is er niet enkel voor trouwe bezoekers van podiumkunst, maar ook voor diegene die niet snel een culturele activiteit beleven en/of actief mee doen aan dit artistieke proces. Ruim 100 bewoners uit de regio namen deel als figurant tijdens de voorstelling of stelden zelf een gedeelte van de inhoud samen van de voorstelling en podcast. Daarbij maakten wij geen onderscheid in leeftijden en achtergronden, met of zonder beperking. Iedereen kon mee doen. Ook kinderen, die daarmee hun talent als speler of interviewer konden ontwikkelen. Het werken met amateurs brengt een onbevagenheid met zich mee waar professionals zelf vaak aan voorbij gaan. Zo is een verrijking van ieders talent ontstaan, dat je terug ziet in de productie zelf.

Figuranten

Voor de performance figureerden inwoners uit de regio van de speellocatie: Roermond-Venlo en Tongeren-Hasselt. Samen met professioneel theaterregisseur leren zij een vorm van spel dat bij hen past en tegelijkertijd ook uit hun comfortzone haalt. De figuranten ervaren zelf hoe het is om op een podium te staan, wat het effect is van stil spel en hoe je subtiel iets kan uitvergroten.

Interviewers

Tijdens de voorstelling spraken kinderen spontaan en onvoorbereid enkele mensen uit het publiek aan. Dat gesprek was direct hoorbaar via de koptelefoon voor de rest van het publiek. Het was verrassend, ontregelend en ontwapenend tegelijkertijd. Het versterkte nog eens het gevoel dat de voorstelling in het hier en nu gemaakt werd (dat deels ook zo was, door de interactie met publiek). Deze kinderen, de vragenstellers, werden begeleid door een professioneel documentairemaker.

Gesprekspartners

Bewoners uit de regio namen deel aan enkele geluidsopnames in de performance en podcast. Persoonlijke ervaringen en visies (veelal verteld in streektaal) werden door deze deelnemers zelf aange dragen en becommentarieerd. Thema's waren de kracht van klein geluk en hoe je deze vindt. Bijvoorbeeld door de waan van de dag en de volle agenda eens los te laten. Maar ja, hoe doe je dat? Dit materiaal gaat verder dan een persoonlijke ervaring, maar vertelt ook iets over onze tijdsgeest en samenleving.

Voice-over

Een klein groepje kinderen en jongeren hebben audiomateriaal ingesproken van de rol als gids. Ze namen het publiek mee op hun avontuur. De teksten waren geschreven door de toneelschrijfster en werden met hulp van een theaterregisseur ingesproken.

Het publiek maakten zelf onderdeel uit van de voorstelling. Soms groot, soms klein.

Dragen van rekwisieten

Bij de start van de voorstelling, op weg naar het perron, kregen enkele publieksdeelnemers de opdracht om koffers mee te nemen, die later een rol bleken te spelen in de performance.

Gesprekspartner

Tijdens de voorstelling kon zomaar een kind tegenover iemand uit het publiek staan. Dit spontane interview was één van de scènes in de performance en hoorbaar voor iedereen in het publiek.

Boeken

Publiek werd uitgenodigd een boek te pakken tussen de gevonden voorwerpen: "Niet nadenken, gewoon eentje pakken". Later in de voorstelling was dit boek aanleiding voor een scène waarin publiek zelf de inhoud bepaalden. Ruim 1500 boeken zijn verzameld voor PerronGeluk. Ze zijn geschonken door bibliotheken en bewoners uit de regio.

Bingo

In de rijdende trein organiseerden de controlist met publiek een tombela waarmee een gevonden voorwerp als ludieke prijs te winnen viel.

Aansporing tot activiteiten

Na de voorstelling ontving publiek flyers waarin we aanspoorden om de PerronGeluk podcast te beluisteren en hun gekozen boek te lezen. We deelden ook het recept uit waarover gesproken werd in de trein om zelf eens een Surinaams broodje pom te koken of het ultieme geluk van de perfecte gehaktbal te ervaren.



Onmisbaar op en rondom het spoor: de projectpartners

Zonder het vertrouwen en de belangeloze inzet van onze projectpartners was PerronGeluk niet mogelijk is geweest.

Arriva

Deze treinvervoerder zette speciaal voor dit project een extra treincoupe in met begeleiding van hun stewards. Ook bood Arriva korting aan op de treintickets voor cast en publiek. Samen met NS Stations stelden zij een treinloket beschikbaar waar ons publiek kon worden ontvangen.

NS Stations & ProRail

Deze organisaties sloegen de handen ineen om PerronGeluk op de perrons en in de stationsgebouwen te faciliteren. Zo stelden zij lokalen in het stationsgebouw beschikbaar waar de cast pauze kon houden en technische materialen en rekvisieten konden worden opgeslagen. Ook voor publiek werden ruimtes open gesteld die normaal voor reizigers verboden te zijn te betreden.

Makers

PerronGeluk mag rekenen op de helpende hand van veel enthousiaste MoMeNT- en Limburg Festival-vrijwilligers en bewoners uit de speellocaties.

Barbara Wyckmans (voormalig intendant MoMeNT, concept)

Gerhard Verfaillie (directeur CCHA, sparringspartner)

Lubert Priems (projectleider, documentairemaker, concept, regie)

Jacqueline Kerkhof (tekstschrijver, concept, spelregisseur)

Joke Emmers (live spel)

Sien Eggers (stemacteur)

Emil Szarkowicz (muzikant)

Rik Cornelissen (muzikant)

Ilse van Hoof (grafische vormgeving)

Connect Sound Service (techniek)

Henry Priems, Mark vd Poll, Maaïke Noijons, Elfie Bruer (productie-assistentie)

Andere projectpartners waren de festivals die productionele ondersteuning bood, de catering en overnachtingen voor de uitvoerend team faciliteerden, de ticketverkoop organiseerde en i.s.m. Laudio de PR verzorgde. Naast de eigen inbreng (uren in natura) gaven zij met een coproductiebedrag om productiekosten te financieren.

Limburg Festival (Nederlands Limburg)

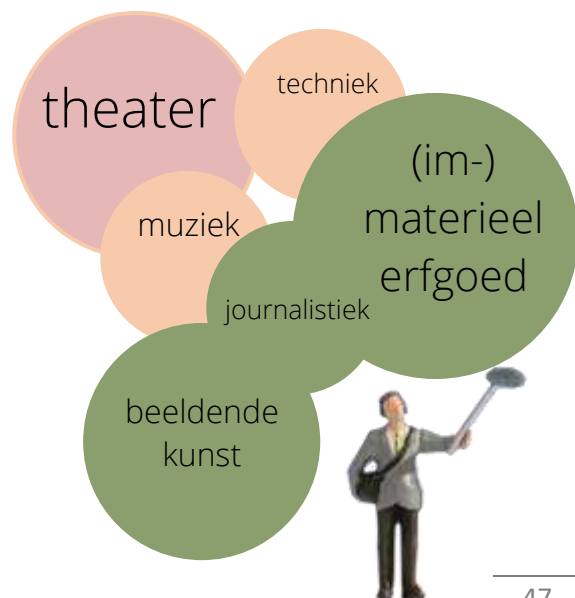
Dit oudste theaterzomerfestival van Midden-Limburg en de ervaren Stichting Laudio hebben hun rijke krachten dit jaar gebundeld om PerronGeluk in Nederland te realiseren. Bij Limburg Festival is er niet alleen oog voor talent uit Limburg, maar kijken zij ook naar gerenommeerde gezelschappen en makers uit binnen- en buitenland.

MoMeNT (Belgisch Limburg)

Dit festival is een initiatief van Barbara Wyckmans (voormalig directeur van Het Paleis Antwerpen) en burgemeester van Stad Tongeren Patrick Dewael. Dankzij het team MoMeNT is dit project gegroeid tot meerdere succesvolle reeksen, ook in Nederland.

Stichting Laudio

Stichting Laudio is een sociaal- en artistiek platform voor een breed publiek met audio als prominente rol in de producties. Er is een cross-over van journalistiek en artistieke werelden. Vaak maken we nieuwe dwarsverbanden met andere disciplines zoals erfgoed en educatie. Met onze projecten dragen we bij aan sociale verbinding; de projecten hebben altijd een participierend element en worden geïnitieerd vanuit een verrassende invalshoek. Ze sluiten aan op actuele vraagstukken en behoeftes uit onze samenleving. We dagen uit tot reflectie en zetten erop in publiek te ontroeren, te inspireren, aan het denken te zetten en over te gaan tot dialoog. Dat doen we door authentieke, persoonlijke verhalen te delen.



Samenwerking zonder begrenzing

Waarom zou je stoppen bij de grens? Voor Stichting Laudio is het een vanzelfsprekendheid dat je naar de mens en het talent kijkt. Voor ieder project opnieuw, steeds vanuit de inhoud, stellen we het artistieke team samen. Het is inspirerend om andere culturen, milieus en vakgebieden samen te brengen om te werken tot één artistiek resultaat. Zónder de rem van een lands-, provincie of stadsgrenzen. Onze visie is dat zo'n gelijkwaardige samenwerking met een pluformiteit aan achtergronden zorgt dat we een breed publiek bereiken waarin velen zich in herkennen en door geïnspireerd raken. Een lichamelijke of geestelijke beperking staat daar ook los van.

Vlamingen en Nederlanders hebben een gemeenschappelijke taal en cultuur en bevolken samen een welvarende rivierendelta. Tegelijkertijd kampen hun dichtbevolkte woongebieden met gelijkaardige uitdagingen. Niet alleen bij het aanpakken van gedeelde problemen in de Lage Landen, ook bij het uitdragen van de gemeenschappelijke taal en cultuur in het buitenland staan ze samen sterker. Sterker: een culturele ervaring kan daarin juist het eerste bindmiddel zijn; een inspiratiebron; taboe-overstijgend zijn of je uit een tunnelvisie halen. Wij willen een samenwerking met de burens met een duurzaam effect waaruit nieuwe projecten uit ontstaan.

De meeste treinen keren om bij de landsgrens. Zo is er geen directe treinspoorverbinding tussen Nederlands- en Vlaams-Limburg. Dat heeft ons met PerronGeluk niet weerhouden om verbindingen te maken. Méér dan één.





PR

Deze positieve publicaties in de media en de vele positieve reacties op sociale media zijn ook het resultaat van onze PR-aanpak. Dit project kreeg een eigen huisstijl dat alle partners en financiële ondersteuners met elkaar verbindt en ieders domein oversteeg. Door het gezamenlijk uitdragen van dezelfde inhoud en vorm ontstond bij publiek een duidelijke boodschap. De huisstijl (gecreëerd door een grafische ontwerpster en documentairemaker i.o.v. Stichting Laudio) is ervaren als uitnodigend. Publiek gaf aan dat de huisstijl representatief is voor wat uiteindelijk beleefd wordt met PerronGeluk. Stichting Laudio heeft de huisstijl ontwikkeld en content aangeleverd aan partners. Zij boden ondersteuning in de PR, door berichten verder te verspreiden. Binnen een maand sinds de start van de ticketverkoop waren alle opvoeringen van PerronGeluk uitverkocht voor bij beiden festivals.

PerronGeluk is onder de aandacht gebracht via:

- **de festivalprogrammering**

van festival MoMeNT en Limburg Festival en is opgenomen in hun reclame-campagne.

- **persberichten naar en berichtgeving in de media**

Iedere partner stuurde dezelfde persberichten, die gezamenlijk waren geschreven.

- **sociale media**

De projectpartners en makers waren de ambassadeurs van dit project, die o.a. scenefoto's en synopsis van Stichting Laudio verder verspreiden via sociale media kanalen. Ook figuranten posten op hun eigen kanalen enthousiast over hun deelname aan PerronGeluk. Één van hen berichtte bijvoorbeeld over hoe hij zelf het initiatief had genomen om zijn drumstel een PerronGeluk-look te geven.

- **postkaart podcast**

Deze speciaal ontworpen flyer over de podcast kreeg het publiek mee na afloop van de voorstelling.

- **interne communicatie**

Het productiesheet en andere interne communicatie zijn in de huisstijl van het project vormgegeven. Deze documenten zijn verspreid binnen het uitvoerend team, naar de overige deelnemers waaronder figuranten én naar onze projectpartners en hun achterban.

- **projectsite & podcast platforms**

Alle communicatie-uitingen hebben een verwijzing gekregen naar de projectsite met info over de podcast en voorstelling.

Aantal opvoeringen van de performance: 36

Aantal publieksdeelnemers per performance: 40 personen

Speeltijd opvoering: 35 tot 40 minuten

versie België

Data speeldata: juli 2024

Locatie(s): Station Tongeren, Station Hasselt

versie Nederland

Data speeldata: augustus 2024

Locatie(s): Station Roermond, Station Venlo

Aantal afleveringen podcast: 7 afleveringen

(we breiden de huidige 4 Vlaamse afleveringen uit naar 3 nieuwe Nederlandstalige afleveringen)

Aantal platforms: 4 (Spotify, Apple podcast, Soundcloud)

Bereik

Publieksdeelnemers performance (incl.7xtry-out):	1.720
Luisteraars podcast:	2.380
Aantal makers:	24
Aantal figuranten en vrijwilligers:	161
Overige deelnemers via projectpartners:	39
Aantal bezoekers database UM:	5.500
TOTAAL:	9.824

Bereik PR gemiddeld aantal kijkers/lezers/luisteraars

Dagblad De Limburger	120.000
L1-TV	260.000
L1nieuws.nl	210.000
NPO Radio1 Met het oog op morgen	500.000
NPO Radio1 Journaal	285.000
NPO2 RegioNed	300.000
TOTAAL:	1.675.000



Toetsing

Tijdens het gehele proces hebben we meermaals bekeken of we doelen en bereik zouden halen door:

- materiaal te toetsen tijdens de voorbereidingen aan een speciaal voor PerronGeluk geïnitieerd klankbord-groepje aan diverse professionals;
- materiaal te toetsen aan publiek met een try-out;
- het registreren van het aantal bezoekers aan de kosteloze try-out;
- het registreren van het aantal bezoekers van de voorstelling door de administratie van de ticketverkoop;
- het registreren van het aantal downloads podcast;
- tussentijdse evaluaties met projectpartners;
- het evalueren van publieksreacties via try-out;
- het lezen en rapporteren van publicaties in reguliere en sociale media;
- het evalueren van samenwerkingen met projectpartners na afloop van het project.



(Reis-)doel

Stichting Audio, makers en projectpartners hebben met dit project de volgende doelen bereikt:

- 1 • Verhogen van begrip voor elkaar en creëren van sociale verbinding met elkaar;
- 2 • Het (h)erkennen van de waarde van cultuur en erfgoed, over grenzen heen;
- 3 • Zelf immaterieel erfgoed creëren;
- 4 • Diverse disciplines aan elkaar te koppelen ten behoeve van talentontwikkeling en het verrijken van de productie.

Hoe hebben we deze doelstellingen gerealiseerd? Door middel van o.a.:

- 1•
 - het brengen van persoonlijke verhalen die uitnodigen tot nadenken (gebracht vanuit meerdere perspectieven op een onderwerp) langs universele thema's die door een groot divers publiek zijn gedragen;
 - kunst laagdrempelig, dichtbij de mensen te brengen: letterlijk op straat, met muzikanten en acteurs naast je op de passagiersbank in de treincoupé.
- 2•
 - het in contact brengen en vastleggen van immaterieel erfgoed (waaronder streektaal) en oral-history-verhalen en dit te hebben verbonden met de dagelijkse werkelijkheid;
 - het besef te creëren dat iedere persoon onderdeel uitmaakt van ons erfgoed en daarin sturend is wat dat erfgoed in de toekomst kan zijn.
- 3•
 - het verwerken van kleine rituelen en alledaagse gebruiken in de voorstelling en podcast.
- 4•
 - het voortouw te hebben genomen om een samenwerkingsverband te organiseren met gerenommeerde festival MoMeNT, Limburg festival en openbaar vervoerders Arriva, NS Stations en ProRail.

Sociale effect

De werking van cultuur op het individu brengt collectieve effecten in de samenleving tot stand. Dat merkten we bijvoorbeeld bij de figuranten die elkaar niet of nauwelijks kenden. Via Whatsapp in de PerronGeluk-groepsapp kregen zij niet alleen informatie over hun rol, maar werd ook draagvlak en betekenis gegeven aan hun inzet. Dat is voor veel deelnemers uitgegroeid in een blijvend sociaal contact met elkaar. Er ontstond haast vanzelf daardoor een band tussen mensen met allerlei achtergronden: met of zonder een beperking; jongeren en senioren; met of zonder etnische achtergrond. PerronGeluk bracht mensen op het perron bij elkaar waar zij niet alleen klein geluk lieten zien aan ons publiek, maar ook zelf hebben ervaren tot op de dag van vandaag.

Effect cross-over samenwerking

PerronGeluk levert een werkervaring op die uniek mag worden genoemd. Arriva heeft zich door de artistieke makers van PerronGeluk laten inspireren door een andere manier van communiceren. Door de locatie is iedere maker uitgedaagd om net even anders te werk te gaan. Zo heeft de audio-techniek een stabiele, kwalitatieve sterke oplossing moeten vinden om mobiel de voorstelling te laten horen. De voorstelling stopte niet bij het in- en uitstappen van de trein, ook niet als publiek op het station liep. We hebben elkaar geïnspireerd door een cross-over aan disciplines te maken. In een veilige werksfeer is het gelukt om uit de comfortzone van ieders vakgebied te komen. Dat was spannend, maar leverde een werkervaring op van blijvende waarde voor andere toekomstige projecten (zowel voor Stichting Laudio, projectpartners als voor iedere maker individueel).

Gewaarborgde effecten D.m.v.:

- ervaringen en concept uit Vlaanderen naar Nederland te brengen voor de nieuw te maken versie;
- de tijdelijkheid van de performance te hebben overstegen met een permanente podcast;
- de audio met streektaalen te hebben aangeboden aan de Universiteit Maastricht t.b.v. taalonderzoek;
- een passe-partout nu te hebben van het project en samenwerkingsverband t.b.v. andere projecten van Stichting Laudio en projectpartners.





PERRONGELUK

Slotwoord

Er gebeurt zoveel in de wereld om ons heen waardoor je je onrustig en misschien wel onveilig voelt. Extreme meningen, hevige emoties en discussies krijgen vaak veel media-aandacht, waarbij de genuanceerde middenmoot lijkt te ontbreken. De complexiteit van onze levens maakt dat het eerste, snelle oordeel vaak de enige route wordt. Het lijkt bijna noodzakelijk om het vooroordeel over de ander als waarheid aan te nemen, omdat de duizelingwekkende hoeveelheid prikkels en verhalen ons anders dreigen te overstelpen. Etiketten plakken is misschien wel overleven.

We hebben niet de illusie dat door ons project polarisatie in onze samenleving wordt opgelost. We willen een bijdrage leveren aan een betere sfeer in omgangsvorm bij een breed publiek. Cultuur biedt de gelegenheid tot ontwikkeling en ontmoeting, tot genieten en ontdekken. Met dit project is het publiek uitgedaagd de bril van een toerist op te zetten. Waarom is een oude vrouw in Italië een geweldige, markante vrouw en is thuis de buurvrouw enkel een oude vrouw? Waarom is een kromgetrokken muur in Frankrijk romantisch en roept zo'n schutting in je eigen woonwijk een gevoel op "dat ie nodig gerestaureerd moet worden"? Door juist de natuurlijke omgeving in zijn waarde te laten, slechts met figuurlijk lampje te belichten, hebben we voor een andere manier van kijken gezorgd. Dat zorgde voor een blik van verwondering, een glimlach, schaterlach en een traan van ontroering. Dat effect verdiende het om te delen met de ander. Misschien had diegene hetzelfde of het anders ervaren. Zo ontmoeten wij elkaar, door met elkaar in gesprek te gaan en ruimte te maken voor nuance.

Het is gelukt om te gaan naar het achterland van 'de ander'. We hebben de nieuwsgierigheid naar de ander aangeboord vanuit onze overtuiging dat door nieuwsgierigheid, vragen te stellen en naar elkaar te luisteren, de weg naar begrip en empathie openligt.

MOMENT

LIMBURG
FESTIVAL

het
Cultuurfonds



arriva

STICHTING
Laudio

stichtingaudio.nl/project/perrongeluk

© 2024 Stichting Laudio

JAARVERSLAG 2024

Versie 20250520

© Stichting Audio

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt op welke wijze dan ook zonder toestemming van Lubert.nl & Stichting Audio

Voorzitter: Carla Hanraets

Secretaris: Myriam Koonings

Penningmeester: Angelique Verkoelen

STICHTING
Laudio

WWW.STICHTINGLAUDIO.NL INFO@STICHTINGLAUDIO.NL

POSTADRES: VENLOSEWEG 12, 5971CH GRUBBENVORST (NL)